

S. Rauduva

KOVA

KOVOJ TU LAYSI
SVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRSAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 22 Philadelphia, Pa. 29 Gegužio (May) 1908 m. Metal IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kur ir ką galima dirbti?

ZMOGUS, savo pragyvenimui, rodo, turėtų teisę dirbti visokį darbą, kokį tik gauna, tarnauti visokioje tarnystėje, kokia tik pasiseka. Tačiau klesų kova, prie kurios priklauso tikėjimų, pažvalgų ir partijų kova — visados turėjo ir turi tam tikrus — sakysim — slenksčius, kurie negalima peržengti, nenorint suviliot, sumindžiot savo idėjų, pažvalgų. Viduramžiuose katalikų bažnyčia buvo smarkiai užgynus savo pasekėjams tarnauti pas žydus; šv. Aloizis parašė 10-tį nurodymų, dėlko negalima tarnauti žydams. Šiandien katalikų vyresnybė ne visai sutinka su tuo šventuoju ir leidžia tarnauti pas žydus su ta sąlyga, kad tarnaujantis katalikas galėtų išpildyti savo tikiškas pareigas: pasninkaut, melstis, šventoms dienoms nueit į bažnyčią — ir

viskas. Taip yra su senomsioms pažvalgoms; jos laikui bėgant suminkštėjo. Tačiau naujosios, šios galdinės pažvalgos ir gi pagimdo tokius kietus, beveik kaip šv. Aloizio, užgynimus. Pora metų atgal girdėjome Škotijos lietuvių darbininkus—socialdemokratų ruvojant ant vieno draugo, kam jis, budamas socialdemokratu, dirba kaipo zeceris pas kunigą Čiuberkį, buvusiojo «Laiko» išleistoją. Mūsų LSS. drautarpe ne kartą kilo klausimas — o jį dabar atkartoja drg. J. Kunas laiške į redakciją, — ar gali socialistas dalinti republikonų ar demokratų tikietus.

Reikia mums išsiaiškinti, kaip kiekvieną, taip ir šitą klausimą, stovint ant mūsų mokslo pamatų. Kitaip elgiantės gali įpult į tokią klaidą, kaip minėtas šventasis, arba kaip «žvaigždiniai» kunigai, kurie liepia katalikėms gospadinėms

nelaikyti «bedievių» «ant burdo». 1) Visokį rankų darbą socialistas gali dirbti visur, kur tik gauna. Taigi ir zeceris arba raidžių statytojas gali dirbti ne tik katalikiškoj, bet net ir juodašimtiškoj paustuvėj, ir tuo pačiu sykiu būti socialistu, lygiai taip, kaip gali dirbti socialistiškaj spaustuvėj, budamas nesocialistu arba da net jų priešū. Dėlko? Dėlto, kad raidės statydamas jis neveda priešingos savo pažvalgomis agitacijos. Kas kita su rašytoju, arba redaktorium. Kas rašys kokiam juodašimtiškam laikraštyje ir sakysis esąs socialistu, tą be apsvaistymo gali pavadinti veidmainiu. Da gi jeigu jis rašytų «nekaltus» raštus, ne priešingus socializmui, tai ir tame atvėjyje jis yra rėmėju mūsų priešų. Ne raidės juk yra priezasčia laikraščio ar knygelės platinimosi, o tik raštas, ir tai ypatingai rašto turinys.

Jei pastatysim klausimą, ar gali socialistas bendradarbiauti krikščioniškame laikraštyje, tai atsakymas bus, kad gali. Bet taip atsakysim tik tada, jeigu iš viršaus žinosim, ar tą laikraštį išleidziantieji krikščionys gali būti socialistams draugais arba bent ne priešininkais. Pavyzdžiui paimkime — Rusijos «kazionas» tikėjimas — pravoslavija ir Rymo katalikystė negali nekovoti su socializmu, kuris tų tikėjimų despotizmui—biurokratizmui yra «nuodais» (kaip tai teisingai mūsų kunigai skelbia), tokiais pat, kaip ir caro bei kapitalo valdžiai. Yra daugybė kitų krikščioniškų tikėjimų, kurie ne tik ne priešingi socializmui, bet patys da jį pradeda platin. Tokiu krikščioniu budamas socialistas neužsipelnys veidmainio vardo.

2). Ta pat galima pasakyti ir apie tuos, kurie dirba kapitalistams. Visi juk šiandien dirbam kapitalistams, arba tiems, kurie mus pasisamdo. Bet yra ir čia darbo skirtumas. Dirbsi prie varstoto, mašinos, ar kantore prie skaitlinių, kaip knyvedys, tai tik dirbsi privatiškai kapitalisto naudai, kasdieniniam bizniui. Jei remsi ar platysi abelnai kapitalistų politiką, daljsi jų partijų rinkimo tikietus, tai tuomi didjsi jų galybę, valdžią ir atiduosi į jų nagus visą dabartinę ir busimąją darbininkų klesos gerovę; tokiu budu ir pats save parsiduosi ir jeigu vadjsiesi da socialistu, tai tave tavo draugai pavadjs jei ne judošium, tai veidmainiu.

Mēs dirbam kapitalistams dėlto, kad da to surėdymo negalime permainty. Mēs platinam savo politiką, kad tas surėdymas griutų. Platindami savo politiką, negalime palaikyti kapitalistų politikos, taigi negalime dirbti jų politikos lauke. Mēs savo politikos lauke stengiamės žinksnis po žinksniui užimt vis platesnį plotą; kiekvienas žinksnis, pirmyn nužengtas, reiškia jau ir šiandien šioj—toj pagerinimą mūsų darbo sąlygų prie varstoto, mašinos, ar dirbtuvės kantore. Kas dirbdamas prie mašinos ar kantore, platina da kapitalistų politiką, tas matomai nenori jokių dabartinio padėjimo permainty, ir toks žmogus nėra socialistu, nors juo ir vadinasi: jis yra konservatorium, o prie tam da veidmainiu ir tokiu budu tik žemina socialisto vardą. Tokiam tik ir pritinka mūsų «Kuopų konstitucijoje» įdėtas sakiny, «kad tie, kurie pildo kapitalistiškųjų partijų nešvarų darbą, vistiek jie savo seniems ponams

tarnaus, nors ir į socialistų partiją įsirašytų.» (Žr. straipsnis «Kas reikia visuomet atminti»).

Socialistai varo švarią politiką ir jie turi saugoti ją nuo supaleistuvavimo. Kas nešvariai ima dirbti politikos lauke, tas turi trauktis iš mūsų tarpo, kaip paprastas ištvirkėlis, nors toksai ištikrųjų yra aršesnis už paprastą ištvirkėlį!

LILI BRAUN.

Moters ir Politika.*)

Vertė R. Augys.

Su nacional liberalais sulyginant *laisvamųjų partiją*, matome, kad šita yra šiek tiek daugiau patraukianti. Ji paprastai pasirodo kaip principiališka priešininkė perdidelių reikalavimų sulgy armijos ir laivyno, nors ir be svyravimo balsavo už kreditą kanuolėms; ji apgina darbo apsaugos politiką, nors svarstant apie pošilnus ant duonos ji stovėjo reichstage labai abejingam stovyje; ji stoji už praplatinimą ir nepaliečiamybę laisvės susirinkimų, draugovių ir koalicijų, bet specialiai linki moterų niekadoms tame klausime neparodė ganėtinios energijos. Toji partija apgina sutrumpinimą moterims darbo dienos, bet sykiu su tautininkais liberalais priešinasi įvedimui normališkos darbo dienos. Didžiausias jos užpelnas prieš moteris yra tas, kad ji balsavo už moterų rinkimų teisę į pramonės įstaigas, bet tas visai prapuola priešais kitus tosios partijos pasielgimus, kurie daugelyje vietų ėjo priešais gyventojų reikalus.

Savo atviru žvilgiu į klesinę kovą, nuolaidumu prieš darbininkų reikalavimus ir sąjausmu linki moterų pasikilnijimų — gerai atsiskiria nuo kitų partijų *laisvamųjų sąjunga*. Kovoje su valdžios ir konservatorių parubežine politika — su miltų kilimu — sąjunga parodė nepabaigiamą savo energiją. Bet, iš kitos pusės, *laisvamųjų sąjunga* ne menkiau už nacional liberalus gėrisi militarizmu ir užtvirtina paskolę (kreditą) armijai. Sąjunga net nesivaipydama priėmė valdžios sumanymą apie laivyno padidinimą daugeliui metų, nežiūrint į būsimus reichstago nutarimus; ji neabejodama patvirtino reikalaujamą tam tikslui sumą 5000 milijonų, tuos 5000 milijonų, kuriuos prisieina sumokėti žmonėms už visavietinę politiką, kuri vokiečiams proletarams neneša nė mažiausios naudos.

Ar gali Vokietijos moters, ypatingai proletarės, palaikyti *laisvamųjų politiką*? Negalima nesutikti su tuo, kad *laisvamųjų sąjunga* reiškia progresiviškesnę Vokietijos buržuazijos elementą, kad gili bedugnė skiria ją nuo konservatorių, nors per tąją bedugnę vis gi daugelyje vietų perdėti savitarpinės santaikos tiltukai. — Mēs galime žiūrėti į *laisvamųjų sąjungą*, kaip į mažesnės vertės bendradarbi, kaip tai mēs žiūrime į kiekvieną, kuris kuo nors paremia darbininkų klesą, bet mēs negalime su ja susidėti partyviškai, taip pat, kaip ir susidėti su konservatoriais arba centru. Ir kodėl? Todėl, kad politiška laisvė tik susirišus su ekonomiškąja gali privesti prie atsakančios žmonių būsenos.

Pakol turtai randasi, sulyginant, nedaugelio žmonių rankose ir dideli kapitalai šusikrauna atskirų ypatų rankose, tolei neturtėlių minia turi priklausyti turčiams. Kolei gyuoja samdomoji sistema, sulgy kurios darbininkas gauna nepilną savo triūso vertę, o tik tiek, kiek jam reikalinga, kad galėtų ir toliau jis dirbti, kuo-

*) Žr. „K.“ N 20.

met likusioji jo triūso dalis pralobina pramonininką, — tolei proletarijatas turi pasilikti kapitalizmo verguvėj. Toks padėjimas žemina moterį da labiau, negu vyrą, nes po tuo priklausomybės ir skurdo slogučiu ji priversta ne tik parduoti savo darbo spėką, bet labai tankiai ir savo kūną. Bet kapitalistiškas surėdymas, kuris priveda prie tokio padėjimo, turi pats savyj savo išgriuvimo užpeją: juo labiau jis plėtojasi, tuo daugiau jis padaro sau priklausaučių gyvenimų, kurie neišvengtinai vienijasi, kad energiščiau galėtų kovoti su ta tvarka, kuri nedaugelio naudai atima teises nuo daugelio. Tokiu būdu, kaipo kapitalistiško išsiplėtojimo vaikas, atsirado *socijaldemokratija*, ta partija, apie kurią pasilieka mums da pakalbėti.

Svarbiausia socijaldemokratijos žymė, atskirianti ją nuo visų kitų partijų, yra ta, kad ji vaduojasi mokslišku žvilgiu į pasaulę, socializmu, o ne vienu tikta klesiniu interesu. Ir ji nekovoja, kaip kitos partijos, be tam tikro aiškaus pleno, kad tik iškariauti tam tikrus pagerinimus, arba sugražinti prarastast eises ir privilegijas, bet ji gelbsti bėgiui istoriškojo išsiplėtojimo, kurio įstatymus yra atidengę josios didieji pirmieji kovotojai, ir todėl ji gali eiti pasekmingai prie savo tikslo. Tikslas, prie kurio veda ekonomiškasis ir politiškas išsiplėtojimas, tai pakeitimas kapitalistiško surėdymo socijalistiškuoju, kuriame išdirbystės įrankiai ir pragumai — pabirkai, kasyklų pramonė, žemė ir tt. nėra daugiau rankose privatiškų savininkų, kurie jais naudojasi vien savo ypatingiems egojistikiškiems tikslams, bet tatau paliekti rankose draugijos, kuri reguliuoja išdirbystę visuotinai gerovei ir daro visiems prieinamais visus kultūriškus žmonijos turtus, pradėdant nuo duonos, baigiant didžiausiu pasismogėjimu dailos vaisiais. Tojo tikslo atsieikimas turi rūpėti visiems, kurie šiandien priklauso kitiems, kurie yra kitų valdiniais ir neturi teisių, kitais žodžiais sakant — turi rūpėti visiems tiems, kuriuos mes dabar vadiname proletarais. Iš proletarų, ačiu jų reikalų vienodumui, susideda viena klesa, todėl ir kova, kurią jie veda, yra neišvengtinai klesinė kova.

Socijaldemokratija, kaip politiška proletarijato atstovė, praktiškam savo darbe turi dvejoją uždavinį: ji turi stengties išgauti nuo dabartinio visuomenės surėdymo visą tą, kas gali aprūpinti medegišką (*materijališką*) ir dvasišką proletarijato gyvenimą ir pakelti jį ant aukštesnio laipsnio, ir tuo pačiu laiku ji turi žinksnis po žinksnio eiti pirmyn prie savo tikslo. Bet abu uždaviniai susina į vieną ir tą patį, nes vertybė to viso, ką reikia užkariauti skyrimum, saikuojasi tuomi, kaip didelę naudą tas vienu kartu neša čie lybei. Jeigu socijaldemokratija stoji apginti gerai išsiplėtojusią darbo apsaugą, tai tą daro ne tik dėlto, kad palengvint darbininko gyvenimą dabartiniam laike, bet ir dėlto, kad ji žino, kad, ačiu blogoms darbo sąlygoms, iščiulptas, silpnas fiziškai ir būklus protiškai proletarijatas niekad negalės būti priešakinu kovotoju ir socializmo nešėju. Ir jeigu ji kovoja už moterų teises teip, kaip nė jokia kita partija, tai tą daro ne tik tam, kad paliuosuoti moterį nuo nepatinkančio žmogui padėjimo, bet da labiau dėlto, kad ji persitikrinusi tame, kad tik dvasiškai laisvos, tvirtos moters gali gimdyt ir išauklėt laisvųjų žmonių gentkartę, kuri išgalės privesti socializmą prie pergalėjimo.

Komunistų manifestas, svarbiausias istoriškas dokumentas, skelbiantis pradžia moksliškojo socializmo, atsiradęs jau 1847 metais, prirodo artumą ryšį tarpe moterų ir darbininkų klausimo, priegtam jis išrodo, kaip dabartiniai išdirbystės sątikiai vis labiau ir labiau įtraukia proletarijato moteris į didžiąją pramonės darbininkų armiją. Ant to pamato socijaldemokratija pasidarius išnaudojamos ir vergiamos klesos partija, pasidarė ir moterų partija. Josios programe, išreiškiančiame pamatinius josios principus, reikalaujama panaikinti visus įstatymus, kurie stato moterį visuomenišku ir privatiškų teisių santikiuose žemiau vyro. Kalbant ir rašant, įnešant savus įstatymų sumanymus (projektus), kovojant

prieš visus įstatymus, kurie gali būt kenksmingi moteriškai lyčiai, visados socijaldemokratija veikė sulyg savo programo.

Jau 1877 metais socijaldemokratai įnešė į reichstagą sumanymą permainyti pabirkų įstatymus. Tame sumanyme plačiai išgildenta darbininkų padėjimas ir pastatyta šie reikalavimai: darbo laiko aprubežiavimas, uždraudimas nakties darbo ir virš-paskirto laiko darbo prie budinkų ir mašinų. Atmesti tada reikalavimai po trylikos metų tapo pačios valdžios iš-dalies paduoti ir paversti įstatymu. Jau tada partija reikalavo gimdytojoms įstatymiškos apsaugos, prie kurios turi teip pat priklausyti trijų savaičių darbo pertrauka prieš gimdymą. Tik ačiu nuolatinei ir energiškai partijos agitacijai, visos kitos partijos, bijodamos netekti savo pritarėjų iš darbininkų pusės, noroms nenoroms įnešė į savo programą darbininkų reikalavimus, o valdžia, persigandus augančio didelio gyventojų skaičiaus nepasikakinimo, nusprendė išleisti įstatymus apie darbininkų apdraudimą. Net Bismarkas, aršiausias socijaldemokratijos priešas, turėjo viešai pripažinti, kad be jų iniciatyvos Vokietijoje negalėtų būt nė kalbos apie visuomeniškas (sociališkas) reformas. Iš vienos pusės baimė prieš proletariją priverčia dabar, kaip ir pirmiau, nusileisti, iš kitos pusės, socijaldemokratija savo šauksmu sužadino sąžinę buržuaziškos visuomenės ir pastatė rubežių josios egoizmui.

Svarbiausias socijaldemokratijos reikalavimas darbininkų apdraudimo apyrbėj — tai aštuonių valandų darbo diena visiems, be skirtumo lyties. Kokia būtų nuo tokio darbo laiko aprubežiavimo vertė sveikatai, šeimyniškam gyvenimui, protiškam kiekvieno išsilavinimui, vargiai da reikia tatau aiškinti moterei, kuri kenčia po našta dvigubos ir trigubos pareigos. Darbo laiko sutrumpinimas duoda pamatą dvasiškam ir fiziškam darbininkų klesos išsilavinimui ir yra nuolatinu josios naujųjų spėkų šaltiniu.

Galima būtų pripildyt visą knygą, jeigu mes panorėtume čionai pabrėsti kiekvieną atskirą reikalavimą, kiekvieną partijos poziciją (stovyklą) santikiuose su kitų partijų sumanymais. Kada tik buvo statomi speciališkai moterų reikalai, socijaldemokratija visados buvo jų apginėja: ji kovoja už meteries laisvę ir lygybę, kiek tai teisės ir papročiai aplenkia, už moteries apdraudimą, kiek jai tas yra reikalinga, kaipo darbininkei ir motinai. Socijaldemokratija stoji už josios teisę rinkimų į pramonės teismus ir toliaus už jos politišku rinkimų teisę, nesibaugindama priešų išjuokimo; ji veda kovą priešais bendrovių ir susirinkimų užgynimą, kuris pastato moterį sykiu su nepilnamečiais. Neseniai ji vėlei pakėlė savo balsą su pamatine reforma apdraudimo atsitikus ligai reikalnose nešėjų ir gimdyvių. Sulyginant tarnaites su pramonės darbininkais, pavedant naminę pramonę ir naminį darbą tam tikriems apdraudimo įstatymams, ji darbščiai stoji prieš išnaudojimą moterų darbo tose srytise. Ir, kaipo moterų reikalų atstovė, ji neša naudą da tuomi, kad aštriai užgindama pabirkuose vaikų darbą, stengiasi jiems užtikrinti niekuo neaptemdytą jaunystę, kuomet be kliūčių gali auklėtis ir plėtotis pajiegos būsimai gyvenimo kovai.

Teip pat socijaldemokratija niekad nepraleido progos darbininkų teisėms apginti. Kasmetai ji įneša į reichstagą savistovius sumanymus, kurie apima ar tai visą darbo apdraudimo plotą, kaip tai buvo 1877, 1884 ir 1890 metais, arba paliečia atskiras jojo puses. Pirmutinės svarbos klausimai, kaip darbininkų samdomųjų kantorų įkūrimas ir apdraudimas atsitikus bedarbei, buvo pakelti pirmiausia socijaldemokratijos, o paskiau išlengvo perėjo į svarstymą buržužinių partijų. Nė vienos tamsiosios darbininko gyvenimo pusės ji nepalieka be atydos ir tas suprantama, nes ji ne tik yra proletarijato atstovė, bet iš šiojo ji ir susideda, ir dėlto turi nuodugnai pažinti savo skurdą ir reikalus. Todėl ji turėjo vardu darbo žmonių pakelti galingą protestą prieš nukeliamuosius mokesčius ir pošlinus, ypač ant maisto produktų uždėtus; ji yra militarizmo ir marinizmo priešas ir tai ne tik dėlto, kad milijardai, ku-

rie turi būt tam praleisti, galėtų tarnauti kulturiškiems pakilnesnės ypatybės uždaviniais, ne tik dėlto, kad apsiginklavimas iššaukia užvydą visų kitų tautų ir, tokiu būdu, tvirtai grėsia santauka, bet pirmiausiai dėlto, kad militarizmas (kareivystė) ant žemės ir vandens tarnauja tikslams, kurie stačiai kenkia žmonių reikalams, dėlto, kad jis (militarizmas) yra svarbiausias kapitalistiško surėdymo paramas. Veikiančios kariumenės panaikinimas yra ne pačiu socialdemokratijos tikslu, bet tik pragumu pažangos prie ankščiaušiejo tikslo: kapitalistiško surėdymo pakeitimo socialistiškuoju surėdymu.

Mes privedėme tik svarbiausius punktus ir didelio skaičiaus socialdemokratų reikalavimų; bet ir tie ganėtinai prirodo, kad socialdemokratija dabar eina prie to, kad būtų pakelta fiziška ir dvasiška žmonių kultūra (išsiūbulinimas), pirmiausiai tų, kurie dabar yra beteisiai ir pavergti — proletarai, o toliau ji eina prie naujosios tvarkos, kuri kiekvienam užtikrintų gyvenimą, pritaikant žmogui. Bet ir tie tikslai ne kitaip gali būti atsiekti, kaip apribėjus privilegijas valdančiųjų klesų dabar, o ateityje — pilnai nuvertus jų galybę, kuri rymoja ant privatiškos nusavybės. Iš tos priežasties visa buržuaziška pasaulė mato socialdemokratiją, kaip savo pavojingą priešą: sulyg politiško takto laipsnio, vienos buržuazinės partijos stengiasi patremt socialdemokratiją visokiais legaliais ir nelegaliais prievartos būdais, kitos — bando ištraukti pamatą iš po josios kojų, bandydamos pakakinti darbininkų norus. Kaip prasidėjo nuo įstatymo apie socialistus, taip iki dabartiniam laikui nepersitraukia persekiojimai arba bandymai persekioti socialdemokratiją, pavyzdžiu yra sąjungų aprubežijimas ar uždraudimas susirinkimų, o kai kada pasiekia net kalėjimo bausmė už «piktadarystę» spandoj ir už įžeidimą Didenybės (ciesoriaus). Prieš socialdemokratiją, kaip prieš «perverso partiją», šaukiama kova iš-aukšto; josios pasekėjai pravardžiuojami, kaip «nelaimingieji», kaip «žmonės be tėvynės», kapo «šauka žmonių, nevertų nešioti vokiečio vardą». Tie persekiojimai prirodo josios gyvenimo spėką ir užtikrinimą, jog josios pusėj yra pergalėjimas da didesnis, negu visi jos pasisekimai, didesni, negu tie trys milijonai balsų, kurie buvo paduoti už socialdemokratiją per paskutinius rinkimus.

Ranka į ranką su vyriškuoju proletarijatu po tosios partijos vėliava privalo kovoti ir moters. Nė viena partija neužstoja su tokia spėka už reikalus moteries, kaip pačios, kaip motinos ir kaip darbininkės.

(Toliaus bus).

1-sios Gegužės atbalsiai.

Visur ir visai darbininkai apvaikščiojo šįmet savo šventę, 1-mą dieną gegužės. Bet šįmet visur ta šventė buvo ne taip iškilminga, kaip kitais metais. Berlyne (Vokietijoje) tą dieną nedirbo, sulyginant, mažas darbininkų skaičius. Socialistų organizacijos, o teipgi ir profesionališkos sąjungos išaukė mitingus ir viskas ramiai atsiliko, policija neužpuolė teip, kaip pernai. Prancuzijoje šventė praėjo teipgi ramiai. Tik Paryžiuje ant Respublikos Rinkos areštuota žmogus, kurs šaukė kariumenę mesti ginklus ir prisidėti prie antimilitaristų organizacijos. Teipgi Rocheforte ir Breste buvo maži susirėmimai demonstruojančių darbininkų su policija.

Šaliese, kur nėra tikrai demokratiškos balsavimo teisės, gegužės šventė buvo organizuota su tikslu reikalauti visuotinio, lygaus, tiesaus ir slapto balsavimo teisės. Teip daryta

socialdemokratų Vokietijoje ir kitur.

Amerikoj daryta susirinkimai ir demonstracijos pirmiausiai atkreipiant atydą į paskutinius valdžios užmačius, teismų neteisngumus sulyg darbininkų organizacijų ir tt. New Yorke buvo diktas susirinkimas Websterio saleje, parengtas Soc. Darb. Partijos. Kai-kurios darbininkų organizacijos nukėlė apvaikščiojimą ant kitos dienos.

Montreal mieste, Kanadoj (Quebec) valdžia pasielgė su švenčiančiais savo šventę darbininkais teip, kaip niekur neatstiko, neskaitant pirmesnių policijos darbų Philadelphijoje, New Yorke, Chicagoy. Su spėka išvaikė 10 tukstantinę minią, susirinkusią į salę «Labor Temple». August Klenkė iš Buffalo, N.Y., kur turėjo būti tame susirinkime kaip vyriausias kalbėtojas, tapo areštuotas. Klenkė 1900 m. buvo kandidatu į Illinois valstybės gubernatorius ir yra garsus, kaip vienas galingiausiųjų kalbėtojų Amerikos socialistų judėjime.

Pabusk, darbininke!

Varguoli, nuo gamtos mokinkis

Kovoti prieš skriaudas vergiją.

Stot prieš siurbikus nebaidykis

Ir stengkis panaikint tironų draugiją.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin,

Švesk visasvietinę šventę gegužės.

Su bėdžiais pasaulio susiglausk artyn...

Lai meilė tarp jų, brolybė, lygybė žydės,

Ir aids marselietės tekyla skardyn

Nuo raudonos vėliavos ir balso giesmės

Tironai drebės!

Žiūrėkie! gamta štai, per žiemą kentėjus,

Apmirus užšalus, be ženklų, be jausmo,

Pabunda, sukrunta, gegužei užėjus,

Verguovę ji pergali su balsu griausmo.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Medeliai, žolynai paukštelai ir žvėrys

Štai garbina gamtą už jos narsią kovą...

Klykauja ir čiuilba ir liuosybe gėris, —

Ir tu, vargše, kelkis, palik vargo lovą...

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Iš ties stebuklingą gegužis tur gale,

Gaišina jis viltį vargšų skriaudžiamųjų...

Pabudin vargšus, pagiežos drąsą kelia

Ir verčia jieškoti tiesų išplėštųjų.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Vargšai susilaukę gegužinės šventės,

Susipratę tą dien darbą trenkia

Šventadieniniais rūbais visi jie jie puošias...

Susirinkimus, kur tik galint, rengia.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Bute ar ant gatvės, miške ar laukuose,

Slapčiai — atvirai darbininkai vis renkas,

Pasikalba drąsiai nors kartą metuose

Tam gėda, kas tą dien po dirbtuves trankos.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Raudona vėliava viršum galvų plaukia —

Tai ženklas žmonių laisvės, lygybės

Tai ji darbininkus drąsiai kovon šaukia,
Išgelbėt žmoniją iš vargų baisybės.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.
Stebuklinga šventė, ji tranus baugina,
Vergus slėgiamuosius priverčia protauti...
Likimą baisingą valdonams primena,
Kurie ant varguolių vis nor viešpatauti...

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.
Nuo mūsų tos šventės mus turčiai teip gina —
Toj šventėj jie mato savos žūties krantą...
Ir norą liuosybės verguose gaivina,
Parodžiusi laisvą moloniją jiems gamtą.

Pabusk, darbininke, mesk jungą šalin, ir tt.

Eželis.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Suvalkų apskrįčio konferencija. — 26 (13) balandžio atsibuvo LSDP. Suvalkų gub. apskrįčio konferencija. Konferencijoje dalyvavo 16 atstovų ir 2 svečiai. Iš pranešimų pasirodė, kad darbas Suvalkų gub. apskrityj, kur-kas geriau stovi, kaip Panevėžio apsk. Toliau iš pranešimų pasirodė, kad Suvalkų gubernatorius leido Senapilėj atidengti šelpino darbininkų draugiją ir kad kunigai, sužinoję apie tą draugiją, jau rūpinasi ją paimti į savo rankas. Iš pinigų apyskaitos pasirodė, kad per 2½ mėnesio į apskrįčio kasą įplaukė 45 rub. 73 kap., o išleista buvo 118 rub. 38 k. Iš viso 1 balandžio A.K. turėjo \$9 rub. 13 kap. skolų.

Tarp ko kito konferencija nutarė, kad atminimui 1 g. šventės visi nariai paaukuotų kiek-nors revoliucijos labui, kad kuopose darbas būtų padalintas tarp visų narių, kad visos kuopos išsirašytų «Ž.», kad moterų kuopos, nors ir nebūt atsakančio narių skaitliaus, galėtų siųsti savo delegatus į rajonų apskrįčių konferencijas, kad Aps. Komitetas padėtų streikus vesti tik tuose dvaruose, kur patys darbininkai to reikalaus, nes kitaip streikai atneša mažai naudos, kad būtų išleisti atsišaukimai apie laukų darbininkų streikus ir apie naujus kareivius ir tt.

Z.A.

Debs — socialistų kandidatas į Amerikos prezidentus. «Socialist Party» susivažiavimas Chicagoje gegužės 14 d. vienbalsiai nominavo Eugene W. Debs'ą kandidatu į prezidentus, o Beniaminą Hanfordą vice-prezidentu Amerikos Jungtinių valstybių. Haywoodas prieš nominaciją atsisakė nuo kandidatūros.

Socialist Party, kaip pasirodo iš apyskaitų, jos sekretoriaus išduotų susivažiavimui, dabar turi 41 tūkstantį narių, o prieš perėjus prezidento rinkimus buvo tik 16,000; dabar yra 2,470 kuopų įvairiuose miestuose ir miesteliuose visoje Amerikoje, taigi nuo paskutinių prezidento rinkimų priaugo 380 naujų kuopų.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Clevelande streikas ir dinamitas! Clevelando mieste (Ohio vals.) gegužės 16 d. pradėjo streikuoti karų darbininkai (konduktoriai ir motormonai); iš viso sustreikavo 170 darbininkų «Cleveland Electric Ry» kompanijos. 300 darbininkų «Forest City Ry» komp. neprisidėjo; teipgi neprisidėjo dalis darbininkų ir kitų kompanijų. Be to kompanijos tuojaus gavo paprastų streiklaužių. Iš kilo aštri kova. Streikininkams pritaria beveik visa publika. Į streiklaužius

pradėjo tai vienur, tai kitur lėkti akmenis; policija, kaip visados, saugodama juos, ėmė juos gint. Priemiestyje Lakewood žmonių pulkas užpuolė vieną karą ir ėmė šaudyti į jį. Konduktorius šaudė atgal. Kitur buvo toks atsitikimas. Streiklaužys motormonas, nemokėdamas važiuoti, pervaziavo 4-rių metų mergaitę, Volkinskiute. Susirinko didelė žmonių minia, iš kurios pradėjo kilt išsuk murmėjimas, paskui akmenis, ant galo šauksmai: «Nulinčiuot jį, nulinčiuot!» Tas vargšas vos ištrūko su savo karu. — Ant gatvės Broadway buvo užtaisyta mina; dinamitas eksplodavo po karu, bet žmonių nesužeista. Kita eksplozija atsitiko ant West Madison linijos, kur viena moteriškė liko sunkiai sužeista.

Menama, kad kompanija nusileis, bijodama, kad miestas gali atimti nuo jos privilegiją varyti tą pramonę mieste. Tam užtenka 15-kos nuošimčių visų gyventojų pritarimo; o tiek gali rasti.

Chesteryje (Pa.) tramvajų streikas pasibaigė, išdalies streikininkų laimėtas (jeigu paskui kompanija, atkeršydama, nepavarys jų išpalengvo).

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Centro klausime.

IV Susivažiavimas didžiama balsų nutarė, kad LSS. Centrą, t.y. Sekretorių, Redaktorių, Administratorių, Išdinininką, Pildomąjį, Literatūros ir Revol. Rėmimo Komitetus rinktų visa Sąjunga per referendumą ir paskirtų kandidatus teipgi per referendumą. Tam tikslui, t.y. sutvarkymui referendumo, išdirbimui tam tikrų blankų nominacijai, rinkimams bei kandidatų legitimacijai ir suskaitliavimui balsų tapo išrinkta komisija ir jai pavesta pasirūpinti, idant kandidatų į Centro viršininkus nominacija būtų užbaigta iki 15 d. birželio, patįs rinkimai — 15 d. liepos ir kad naujai išrinktieji viršininkai užimtų savo vietas ne vėliau, kaip nuo 1-mos rugpiučio šių metų.

Šiuomi tad minėta komisija praneša, jog tam tikri atsišaukimai į LSS. kuopas su nominacijos blankomis **tapo išsiuntinėti** į visas Sąjungos kuopas **22 šio gegužio** ir kuopos privalo sugrąžinti komisijai (adrisuojant drg. J.Griniui, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.) nominacijų blankas su nurodytais kandidatais, pagal blankos rubriką, **ne vėliau 15 birželio š.m.**, nesa dėlei laiko stokos, vėliau prisiųsti kandidatų vardai nebus įrašyti į nominuotųjų listą.

Jeigu kuri Sąjungos kuopa, dėlei kokių nors priežasčių, nebutų gavusi minėto atsišaukimo ir blankos, tai tegul netrukus kreipiasi į drg. Grinių pagal nurodyto adreso.

23. V. OS.

Komisijos vardu, narys *V.K. Račkauskas.*

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

P.K. kryvūlė No. 31. — Literatūros komitetas didžiama balsų nusprendė išleisti knygą «Moteris ir Socializmas». Vertėjui už jo darbą užmokėti \$120.00; \$30.00 iškalno, o \$90, kaip pristatys

pusę rankraščio ir 200 ekz. knygos, kaip bus išleista. Išleidimui knygos rinkti prenumeratą.

Šitas Literatūros Komiteto nusprendimas perėjo per Pild. Kom. Pild. Kom. su tuo sutiko.

Veikiamojo Komiteto kryvulės.

Veik. Kom. kryvulė No. 1. — Nario Veikiamojo Komiteto drg. A. Bernoto skundas ant «Kovos» redaktoriaus už netalpinimą į «Kovą» jo duoto atsakymo ant J. Baltrušaičio užklausimo «Kovos» N 13 tam. Šitą skundą V. K—tui pasiuntė Literatūros Kom. Penki V. K. nariai balsavo, kad netalpinti «Kovoj» dėl nešvarių išsitarimų, o vienas narys atsisakė balsuoti. Todėl tas drg. A. Bernoto straipsnis «Kovoj» nepatilps.

Veik. Kom. kryvulė N 2. — Įnešimas V. Kom. nario, drg. F. J. Bagočiaus: pareikalauti II Rajono, kad prašalintų drg. A. Bernotą ir Veik. Kom. kaipo keliantį vaidus LSSA.

Veik. Kom. balsavo: vienas — už, o keturi prieš, dėlto, kad kaltė drg. A. Bernoto ne ganėtinai aiški.

Naujos kuopos susitvėrė šiuose miestuose: E. St. Louis, Ill. N 87; Homestead, Pa. N 88.; Gardner, Mass. N 89.

LSSA. čarteris jau išimtas, neužilgo bus atspaudintas ir kuopoms išsiuntinėtas. Draugai, kurie jau seniai čarterio laukėte, turėkite da kiek kantrybės, o tuojaus gausite.

LSS. sekr. P. Dubickas.

«Kova» pavojui!

Iš priezasties krizio ir nesutikimų Sąjungoje, finansiškas jos stovis nupuolė, «Kovai» grėsia pavojus ir diena iš dienos gali sustoti, kas eitų prie pakirtimo ir pačios mūsų Sąjungos.

Bet, draugai, viskas priguli nuo mūsų visų noro. **Kuopos ir pavieniai, kurie esate neužsimokėję mėnesinių, skolingi už knygas ir laikraščius, vardan gyvavimo mūsų Sąjungos, malonėkite kuogreičiausiai už viską užsimokėti; be to visi platinkime kiek galėdami «Kovą» ir LSS. raštus, rinkime pašalinius darbus, aukaukime ir skolinkime «Kovos» ir literatūros fondan, remkime Sąjungą agitacija, — visi draugai ir draugės prisidėkime kur galėdami prie to darbo, ir LSS. ir jos organas «Kova» gyvuos.**

„Kovos“ Administratorius.

PROTOKOLAS

IV Susivažiavimo LSSA. Atsibuvusio 10, 11, 12 ir 13 d. gegužio 1908. Philadelphia, Pa.

(Pabaiga).

Sesija VI.

1. Sesijai atsidarius tuo buvo renkami vedėjai, kuriais likosi J. Šaltys — pirmininku ir J. Grinius — pagalbininku.

2. Anglas, delegatas nuo Socialist Party, gavęs balsą kalbėjo į susirinkusius delegatus kaslink susivienijimo LSS. su Socialist Par-

ty, išdėstinėdamas, kokią naudą lietuviai iš tokio susivienijimo turėtų.

3. Įnešta ir priimta, idant išrinkt komisiją iš trijų ypatų su statymui rezoliucijos tame klausime.

Į komisiją įėjo J. O. Širvydas, F. J. Bagočius ir A. Antonov.

4. Redaktorius išdavė savo meto darbo raportą, kurs Susivažiavimo buvo priimtas.

5. Pirmininko pagalbininkas, J. Grinius, perdavė savo vietą sekančiam daugiausiai ant pirmininko balsų gavusiam, A. Purvini, nes būdamas sąnariu Pild. Komiteto, turėjo išduot raportą iš to komiteto darbų.

6. Pildomojo Komiteto narys J. Grinius, trumpai peržvelgė tos įstaigos darbus praėjusiose metuose. Raportas priimtas.

7. P. K. reikalavo, idant susivažiavimas paimtų apsvarstyti teisingumą jo darbų ir išrinkt komisiją perkratinėjimui P. K. kryvulių, nes mat kilę kokie ten užmetinėjimai iš pusės tulų kuopų, kad jų darbai buvo negerai. Susivažiavimas nepripažindamas tų užmetinėjimų vertais atydos, komisijos nerinko.

8. Revoliucijos Rėmimo Komitetas išdavė savo raportą, kurs buvo priimtas ir pertikrinimui knygų išrinkta komisija, susidedanti iš trijų ypatų: M. M. Račiūtė, V. Narijauckas ir A. Purvis.

9. Literatūros Komitetas išdavė savo pilną apyskaitą išleistų raštų, rankraščių ant rankos ir sugražintų bei kitiem perduotų. Raportas likos priimtas.

10. Čarterio Komisijos narys A. Stanelis pranešė susivažiavimui, jog čarteris yra jau išduotas ir darbas labai pasekmingai atliktas. Raportas priimtas su padėkavojimu drg. Staneliui už padėtą triusą, kurį jis su Dr. Želviene turėjo panešti.

11. Veikiamojo Komiteto, kurs, nėsant jokių nurodymų, nežinojo, kokias užduotis III Susiv. jam paliko, susivažiavimas nematė reikalo raporto klausyt.

12. Konstitucijos klausimui iškilus, kurios greito užbaigimo reikalavo sekančios kuopos: 16, 34, 55, nutarta išrinkt naują komisiją, kuri paėmusi visą senosios komisijos surinktąją medegą ir tą, kurią IV Susivažiavimas suteiks, suredaguos ją ir paduos LSS. viešam nubalsavimui.

Į komisiją įėjo: F. J. Bagočius, K. V. Račkauckas, J. Baltrušaitis, A. Stanelis ir A. Antonov.

13. Knygų peržiūrėjimo Komisija pranešė, jog knygos centro sekretoriaus turėtų būt naujai sutvarkytos ir užvestos pagal atsakantėsni būdą.

14. Nutarta rinkt komisiją užvedimui naujų knygų; į komisiją įėjo: K. Račkauckas, F. J. Bagočius ir J. Denkevičius.

15. Sesija užsibaigė 6.15 nutarus susirinkt ateinančion sesijon 8 ryte.

J. Szaltis, J. Grinius.

Sesija VII.

1. Sesiją atidarius buvo rinkimas vedėjų, kuriais likosi J. Grinius — pirmininku ir Šaltis — pagalbininku.

2. V ir VI sesijų protokolas skaityta ir priimta su tulais pataisymais, kas atlikta tuojaus.

3. Komisijos, išrinktos I-mos kuopos, peržiūrėti centro sekretoriaus knygoms, išdavė savo metinius raportus, kurie likos priimti.

4. Nutarta, jog kuopų įnešimai susivažiavime visi turi būt svarstomi, vienok kuopos, įnešusios kokį projektą etc., neturės tame dalyke balso, nes nedalyvanjant debatuose negali teisingai balsuoti.

5. Klausime, idant moklaeiviai būt paliuosuoti nuo mokesčių, nutarta palikt taip, kaip buvo: kurie gali, lai moka, kurie negali, jiems organas vis-tiek bus siuntinėjamas.

6. Susivažiavimas atrado reikalingu parūpiot korčiukes, kurios būtų vartojamos priimant naują sąnari į LSS.; tą darbą atlik-

ti pavesta Sąjungos centro įstaigoms.

7. Kaslink išdirbimo taisyklių trečiųjų teismo ir kaikiurių kitų prie konstitucijos priklausaučių klausimų, nutarta, idant visi turinti kokius patarimus ir padavadijimus, perduotų viską Konstitucijos Komisijai, kuri viską sutvarkys.

8. Nutarta, jog kaip pavieniai teip ir naujos kuopos gali gyvuot ten, kur jau yra LSS. kuopa.

9. Įnešimai kuopų, idant mes griebtumės ir pradėtume gyventi pagal naują tvarką, minėtina, mokant po 15c. mėnesinės ir 50c. prenumeratos, užtėmyta, jog tą negalima pradėti pirmiau, negu Konst. Komisijos surengtoji konstitucija nepereis per visuotiną balsavimą.

10. Kaslink kuopų autonomijos užtėmyta, jog jos tą ir pirmiau turėjo savo vidurinius reikaluose, ir todėl centras jų reikalus nē toliau nesimaišys.

11. Klausime redaktoriaus teisių vedime ir rėdyje organo nutarta, jog redaktorius turėtų pagali redaktoriaus duotas teises: t.y. — be jokių dvipusiamų visokią polemiką, peržengiančią etikos ribas, organe netalpinti, o negerus išsitarimus išbraukti. Kokiame keblame klausime gi kreipties, reikalaujant patarimų, prie Literatūros Komiteto.

12. LSS. ženklelių klausime Susivažiavimas nemato jokio reikalo išdirbt savo, bet pataria kiekvienam LSS. nariui nešiot ženklelius Socialist Party.

13. Kai kurios kuopos įnešė, idant mėnesinė mokesčiai būtų mokama iškalno. Nutarta palikti pilnai kuopų autonomijai.

14. Sumanytos Lietuvių Moterų Sąjungos klausime nutarta priimt rezoliuciją. Rezoliucijai parašyti išrinkta komisija, susidedanti iš K. Račkaucko, Marijos Olytos ir A. Antonovo.

15. Nutarta bedarbiams draugams nesustapdyt organo, jei kuopa mano, jog tie draugai savo laiku LSS. atsilygįs.

16. Įnešimai, idant kiekviena kuopa turėtų savo knygyną, buvo priimti į svarstymą ir pripažinta, jog tas yra tyrai kuopų reikalas; todėl Susivažiavimas ir palieka kiekvienai kuopai tą reikalą pačiai išrišt.

17. Teip jau palikta pačių kuopų autonomijai įsteigt savo agitacijos fondą ir užlaikyt jį pagal sau pricinamą būdą.

18. Klausime Tarptautiško Amerikos Socialistų Biuro įsteigimo nutarta palikti tai LSS. centro sekretoriui, kuris susineš su kitomis socialistiškoms organizacijomis ir palaikys artimus prie tikius bei savytarpinę komunikaciją.

19. Išleidinēt agitatyviškus lapelius prieš Jungtinių Valstijų viršininkų rinkimus nutarta palikti Veikiamamjam Komitetui, kurs prieš tautiškus rinkimus išleis tiek ir tokio turinio, kaip reikalai nurodys, o valstijinių ir miestų rinkimuose, turi pasirūpinti kuopos ir rajonai.

32. Klausime «Kovos» padidinimo arba išleidinėjimo jos du syk per savaitę pripažinta, jog negalima to įvykdinti vien dėl finansiško padėjimo, labiausiai šiame krizio laike, kurs skaudžiai ant LSS. atsiliepia. Išleidinēt priedus su LSS. apyskaitomis, arba sukraut apgarsinimus ant pirmų dviejų ir paikutinių dviejų puslapių, Susivažiavimas išrado negeistinu. Tik nutarta padaryt reformą LSS. apyskaitų garsinime, ir K. Račkaucko paduota sistema priimta ir perduota administratoriui, kurs pasistengs tą naują sistemą tuoj įvykdinti, jei neatsiras kokių technišku kliūčių.

33. LSS. organizatoriaus pakol kas dėl silpno pinigiško stovio negalima užlaikyt. Jei gi rajonai ar kuopos pareikalautų kalbėtajaus, patys jo negaudami, LSS. centro komitetų priedermėmis yra jį parūpinti ir pasiųst jo reikalaujantiems. Iškaščius uždengt rengėjai.

34. Sesija užsibaigė 12.15 vienai valandai pietų.

J. Grinius, J. Szaltis.

Sesija VIII.

1. Sesijai atsidarius, vedėjais išrinkta J. Grinius — pirmininku ir J. Šukys — pagalb.

2. Nutarta priimt naują būdą Sąjungos reikalų vedimo, ir teip:

- Administratorius užsiims LSS. biznio reikalais. Jo priežiūroj bus LSS. sąnarystės knygos, literatūra etc.
- Sekretorius užsiims vien organizatyvišku darbu, tvarkymu kryvūlių, etc.
- Kasierius suims ir išmokės visas LSS. pinigiskas įplaukas ir išdavimus.

3. Sekretorius, administratorius ir zecerai sutinka liuosnoriai nuleist po \$10.00 mėnesij algos, kol naujasis LSS. komitetas nebus aprinktas, su išlyga, jei ir likusieji LSS. komiteto nariai tą patį padarys.

4. Nutarta nupirkt presą pašaliniams darbams spauzdinti teip greit, kaip bus galima ir užvest kuo plačiausiai pašalinius darbus. Su tuo tikslu nutarta atsilipti į LSS. draugus prašant tuoj suskolinat arba paaukaut pinigų tam reikalui. Drg. K. Liutkus buvo anksčiau paskolines v i e n pirkimui mašinų \$100.00. Susivažiavime gi pasižadėjo paskolint tam reikalui drg. F.J. Bagočius \$100.00, o P. Berūkštis \$50.00. Paaukavo gi S. Danilevičius \$10 ir J. Merkuševičius \$10. Delegatai priėmė tą garsiu delnų plojimu.

5. Susivažiavimas pripažino paskutiniuosius kuopų balsavimus kandidatų perstatyme ne ganėtina demokratiškais ir todėl nominacija buvo atmesta. Nutarta išrinkt tam tikrą komisiją iš Brooklyn'o ir New Yorko kuopų, iš trijų ypatų, kuri išsiuntinės kuopoms speciališkas blankas ir pagarsis savo pranešimą organe idant kuopos paduotų nominaciją, pašymint skaitlių balsų už kandidatų į visus LSS. viršininkus. Nominacija turi pasibaigt iki 15 d. birželio, o balsavimas turės baigtis 15. d. liepos. Naujieji viršininkai užims savo vietas nuo 1 d. rugpiūčio. Į komisiją įėjo K. Račkauckas, J. Grinius ir A. Parvis.

6. Sekretoriui užklausus, ką jis turi daryt su knygomis, kol naujasis komitetas neužims savo vietos su naujomis pareigomis, nutarta, idant pasiganėdint sąnarystės knygų vedimu, kurį atlieka dabar administratorius, kitas vest teip, kol naujų knygų užvedimo komisija neatliks savo darbo, kaip pirmiau buvo vedamos.

7. Philadelphijos rajonas išrinks Kontrolės Komisiją, kuri surašys visą LSS. inventorių ir paduos naujam administratoriui, kurs tą turtą priimdams pasirašys.

8. Priimtas raportas komisijos peržiūrėjimui R.R.K. knygų

9. Priimta rezoliucija reikale susivienijimo su Socialist Party, kurią pridavė komisija. Rezoliucijos num. III.

10. Įnešimas apie federatyvišką tvarką atmestas.

11. Nutarta V.K. ir P.K. palikt po senovei. Podraug ir skaitlius P.K. narių palikta po senovei — tris.

12. Literatūros ir Rev. Rēm. Komitetai palikta po senovei.

13. Nutarta, jog kuopos netur teisės įgaliot LSS. susivažiavimosna delegatų, kurie nėra jų kuopos nariais.

14. Atrasta reikalingu, idant Literatūros Komitetas nurodytų knygas ir brošiūras svetimos laidos, vertas platinimo.

15. Nutarta: iš atžvilgio, kad LSS. kuopoms yra siuntinėjamos knygos mūsų pačių laidos už pusę kainos, tai pavieniams, teip, kaip ir ne sąnariams, knygos bus pardavinėjamos už pilną prekę.

16. «Literatūros Ratelis», sumanytas drg. Bagočiaus, priimtas ir paliktas visas sutvarkymas pačiam užmanytojui su išlyga, jog jis (Ratelis? Rd.) paliks po priegloba LSS. išrinkto Literatūriško Komiteto.

42. Kontrolės komisija pagarsis kas tris mėnesiai LSS. organe visą Sąjungos stovį, kaip finansišką, teip ir sąnarių skaitlių.

43. Nutarta, jog geistina būt, idant visos LSS. brošiurėlės būtų vienodo formato.

44. V.K. susivažiavimų išlaidas tur apmokėti patįs rajonai.
45. Geistina, idant LSS. kuopos perstatydamos kandidatus į sekretorius ir administratorius LSS., perstatytų Jungtinių Valstijų piliečius.

46. Neatsakančius centro viršininkus P.K. su V.K. turi teisę atstatyti ir į jų vietą pastatyti ypatingas sekančiai daugiausiai balsavime gavusias balsų.

47. Visi kandidatai į LSS. viršininkus, turi persistatyti save P.K. paduodant savo gabumą, mokslą, kur pirmiau gyveno, ką veikė, prie kokios partijos prigulėjo, etc.

48. Priimta rezoliucija moterų sąjungos klausime. Rezoliucijos num. IV.

49. Susivažiavimui vietą ir laiką paskirs visuotinu LSS. balsavimu.

50. Kasieriaus kaucijos didumą, pagal reikalą, nutars P.K.

51. Namų pirkimas atiduotas ant V.K. rankų, kol geresnė proga ir laikas neatsiras.

J. Grinius, J. Szukys.

Susiv. sekr. I *F.J. Bagočius*, II *A. Bernotas*.

Sesija IX.

1. Sesiją atidarė drg. J. Grinius.

2. Pirmutinis sekretorius, drg. F. Bagočius, likosi paliuosuotas nuo šios sesijos sutvarkymui protokolo praeitų sesijų. Jo vieton išrinkta drg. P. Norkus.

3. Skaityta linkėjimai.

4. Skaityta protestai.

5. Išmokėt už čarterio išėmimą \$25.

6. Išmokėt komisijai peržiūrėjimo centro knygų: drg. Račkauckui už 4 dienas darbo 7 dol. ir Jonui Denkevičiui 6 dol.

7. Išmokėt P. Kom. nariui, drg. J. Griniui, už krasos ženklus ir kelionę į P. K.-to susivažiavimą 7 dol.

8. Atspausd veikalą «Moteris ir Socijalizmas». Tam tikslui rinkti aukas ir prenumeratą.

Darbo arba duonos!

Parašė *Žiedas*.

„**D**ARBO arba duonos!» — girdėtis šauksmas po visus Jungtinių Valstybių kraštus. O, kaip baisus ir sudrebinantis tas balsas, kaip baisu vien tik pamislinus apie tai, kad kada nors neturėsime ką valgyt... Bet šiandien?! Šiandien jau ir mislyt nebereikia apie duonos netekimą, nes jau jos neturi šimtai tukstančių darbininkų. Kaip juodas debesys, grasinantis smarkiu lytium viską paskandint, taip šiandien buržujiška krizio šmėkla grėsia paverst visą šalį į didelį «badaujantį pilvą»... Jau daugelyj vietų, tas «badaujantis pilvas» — bedarbiai, negalėdamas toliau kentėti alkio kančių, pranešė sistemai «sočiųjų pilvų», kad bedarbiai jau miršta badu. Bet — o, baisybė!.. O, žvėriškumas sočiųjų gijėnų!... Tie visoki *R a k a l i a i*, *M o r d o s*, *R u s - v a l k a t o s* ir kiti pavaišino alkaną kuną bambukais ir nikelio ar švino «pupomis». Mat «ilgausių veislė» nesupranta, kad bambukas, nikelis arba švinas brangiau atsieina, negu gabalas duonos... Minia nepasisotino tąja «dovana», ir suraukė kaktą, ir padarė veidą rustingą...

9. Vertikni veikalas «Moteris ir Socijalizmas» pripažinta užmokėt \$120 ir 200 exemplorių atspausdų knygų. Iš tų pinigų 30 dolerių apmokėt tuojaus.

10. Ant čarterio kopijų pasirašinės ypatingos esančios šios šalies piliečiais, kad tuojaus būt galima išsiuntinėti kuopom.

11. Nutarta priimt rezoliuciją, kaip susivažiavimo rezultatą. Rezoliucijai sutaisyti paskirta komisija: *A. Žagaras*, *A. Antonov* ir *A. Purvis*.

12. Linkėjimai patalpinti organe trumpoj formoj, išimant vietas ypatingų išsireiškimų.

13. Sąjungos archyvas tur laikytis pas administratorių.

14. Administratorius tur užvest knygą senų Sąjungos dokumentų.

15. Priimta rezoliucija, išreiškianti Susivažiavimo linkmę. Rezoliucijos N V.

16. Protokolas Susivažiavimo atspausdint ant atskirų lapų ir išsiuntinėti kuopoms.

Paskutinė sesija LSS. Susivažiavimo užsibaigė 11 valandoj vak., 13 gegužio, 1908 m. Užbaigta likosi visų su atvirais linkėjimais kloties darbuose Sąjungos ir solidariskumo tarpe jos draugų.

J. Grinius, J. Szukys.

Sesijos sekr. *A. Bernotas*, *P. Norkus*.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados

Aukščiausioji gamtos galybė!... Kreipiamės prie tavęs!.. Tu mus sutvėrei, tu mus išauklėjai ir davei mums fizišką ir dvasišką spėką!... Bet tomis Tavo dovanomis mes, darbininkai, šiandien neturime teisės naudotis. Gamtos priešai-tyronai neduoda mums šiandien išmėgint savo pajėgų ir užveria mūsų lupas...

Žmonės! Argi jau mes neturime teisės naudotis tuo, ką mums gamta suteikė? Ar-gi pati gamta nubiednėjo taip, kad jau nebeištenka mums peno!.. Ne! Gamta turtinga!... Bet jos turtai rankose keletu parazitų! O, ar ne gėda mums, darbininkai, kad mes vergaujame prieš tą keletą ištvirkėlių, kurie šiandien budami sotūs ir apsirėdę šaiposi, kaip mes šaukiame: «Duonos! Duonos arba darbo!» Ir kaipgi jie drįsta tyčiotis iš milžiniškos ir da alkanos minios? Kas tai yra! Kodėl jie toki drąsus? Jie mato, kad mes, darbininkai, šiandien vienas kito neužkenčiame, vienas kito bijome, vienas kitą žudome. Bet pažvelgkime į tą sočiųjų gaują. Anie vienas kitam ranką spaudžia ir visi išvien slėgia darbininkų klesą. Atsivėlgę į ponus kapitalistus, ir mes, darbininkai, susiriškime į vieną galybę ir padavę viens kitam draugišką ranką, apsvainikavę broliškais jausmais, eikime progreso keliu ir reikalaukime darbo ir laisvės!...

bus patalpintos.

Gardner, Mass. Šiame miestelyj skaitoma lietuvių į 400 ypatų. Darbinikiškas susipratimas tarp jų labai žemai stovi. Organizacijų turim dvi: šv. Petro ir Povilo pagalbinė draugija ir 156 kuopa SLA. Pirmutinė nieko geresnio neveikia, kaip tik persekioja pirmieviškus draugus ir žiuri, kad sąnariai nebutų bedieviai. Tamsesniešiams jos nariams išrodo, kad ir SLA bedieviškas. Matyt, kad prisieis keletui sąnarių apaleisti šv. P. ir P. draugiją ir tverti sau naują, laisvą nuo tikybiškų persekiojimų.

Kad ir tie «bedieviai» neklauzados: neklauso netik šv. P. ir P. kvailių viršininkų, bet net ir pono kun. Griciaus. Šis buvo užkviesta išklausti velykinę. Na, ir davė pipirų bedieviams: girdi, ar aš neįpusiu jums dvasios šventos. Bet kaip jis mums putė? Girdi, kapitalistams turtą davė Dievas, bedarbę leidęs Dievas; bedievių, esą, nė ant burdo nepriimkite, neklausykite socialistų. Bet kadangi socialistų nebuvo čia visai, tai supratom, kad jau tikrai reikalinga sutverti socialistų kuopelę, kuri skelbtų tiesos mokslą, teisingai aiškintų, iš kur darbininkų skurdas ir bedarbė atsirado.

Gegužio 6 d. buvo susiriukimas 156 kuopos SLA. ir tarp kitų reikalų tie patys draugai sutvėrė kuopelę Liet. Soc. Sąjungos iš 10 sąnarių. Tikimės, kad mes pasidaugjsim trupų ateityj. Tik prašom aplinkinių kuopų, kad gelbėtumėt mums agitacijoj (su koku reikalu kreipkitės šiuo adresu: P. J. Meleiko, 79 Limerick st).

Teipgi mes, patėmiję apie mūsų draugo, kovotojaus Jono Jomanto nelaimę, suaukavom kiek katras galėdamas, iš viso

TARPTAUTIŠKAS SUSIRINKIMAS IR LIETUVIAI MOKSLAEIVIAI.

BUVO tai gražus nedėlios rytas. Gamtoje viešpatavo rami tylą. Paukšteliai linksmai šmaižiojo po orą, tarsi ką prijausdami tą dieną. Aa! tai trečia gegužio, — pirmą gi pripuolė viso pasaulio darbininkų šventė. Dumuose surukęst tamsus proletaras yra girdėjęs apie tą šventę ir išėjęs iš staugiančios dirbtuvės, dejuodamas, ramina patsai save, ramina dėlto, kad jojo sądraugų šventė, o jis apie ją da visai neseniai išgirdęs.

Įleikia tas pats ir į mokslaeivio galvą... Tačiau pastarasis jau seniai-seniai, da prieš įstojimą mokyklon, yra girdėjęs apie tai. Šiandien jisai universitete; gvildena sau sociologiją, politišką ekonomiką, aiškiai, kaip ant delno, mato, ko kam truksta. Mato, kad ir jis — tasai pats vargdienis, dėlko gi jam nešvęsti drauge?

Bet ta šventė šimet pripuola pėtnyčio, o jis tą dieną turi lekcijas lankyti. Tačiau kas lekcijos... lekcijos buna kas diena, kartais kelias dienas ta pati, o 1-moji Gegužio vos vieną kartą per metus. Ką daryt! Štai ką jis umai sugalvoja ir iš žabangų išsipina.

3 dol., kurias pasiunčiam ant Vaivodos rankų. Iš šio miesto gal pirmą sykį eina aukos laisvės kovotojams; tikimės, nebus paskutinės.

P. J. Meleika.

Exeter Boro, Pa. Baisi kapitalizmo auka. Geg. 12 d. išryto «Mt. Lookout» kasykloje atsitiko vienoje gysloje (venyje) baisi gazų eksplozija. Užveizda (bosas) suvarė darbininkus gesintų; jau buvo užsidegę ir anglis. Žinoma, kurie numanė, kas čia gali atsitikt, nėjo — pasislėpė, o kiti, kuriems buvo «boso balsas, tai — dievo balsas», tie sukišo savo galvas į amžinastį... Žmonėms kapitalistų turtą begesinant, apie 1-mą val. po pietų da labiau užsidegė kita gysla ir iškrėtė apie 30 žmonių su viršum. Išėjus ant Wyoming ave., tarpe 3-4 val., net širdis galėjo plyšt, pažiūrėjus į tą baisią regyklą... Vežimai (ambulance) lėkė ir lėkė viens paskui kitą, kapitalistiškos tvarkos aukas veža — vis tai sužeisti, tai užmušti skurdžiai-darbininkai.

Ant rytojaus, kaip paduoda žinią korespondentas «Wilkes Barre Times-Leader», tos aukos paskirstytos sekančiai: 7 ypotos ant vietos užmušta ir 7 mirtinai sužeisti (iš kurių 3 jau pasimirė), 7 pavojingai, bet ne mirtinai; kiti visi lengviau sužeisti ir apdeginti, viso — 35... Yra ir lietuviškų aukų: 3 vyrai apdeginti (viens jau numiręs) ir viens ant vietos prarytas kapitalistiškos gerklė... Užmuštasis yra Bronius Šerkšnīs, nevedęs, 27 m. amžiaus, buvo gana darbštus ant darbinikiškos dirvos; paėjo iš Suvalkų gub., iš Dzūkijos. Paliko žmonai savo motiną ir mažus brolij ir seserj; buvo laisvų pažvalgų vaikas, neprigulėjo nė prie bažnyčios, nė prie kitų

Poryt nedėlia, mislija jis sau, o kad nedėlioje šventė, tai rodos kiekvienam yra žinoma. Kai-kurie žmonės švėnčia «aktovą», o čia vos viena diena praslinks ir aš vienu šuviu du zuikius galėsiu užmušti: nepadarysiu sau blėdies ir atmjėsiu padėjimą savo viengenčio. Nubėga jis pas draugą; draugas jam pritaria.

— Bet, ar ne geriau butų, kad padarius «terptautišką susirinkimą»?

— Kodėlgi ne? Jug visi tie patys suvargę mokslaeiviai.

Susineša jisai su kitataučiais; pastarieji jam pritaria ir visos svajonės išsipildo. Nedėlioje išryto buriai vaikinių-lietuvių, latvių, finų, siriečių ir keletas merginų spiečiasi į gana didelį namą. Name yra pusėtina, su keliais šimtais išmėtytų kedžių, svetainė; ten, po ilgų darbų, jie pasilinksinti ketina. Jau devinta valanda.

— Jug mes — mokslaeiviai, — prataria vienas, — argi negalėtume pasidalint nuomonėmis ir apsvartyt apie tai, koks šiandieninis surėdymas ir koks jis turėtų buti.

— Kodėl ne! — pritaria antras:— Apstarstykim...

Na ir svarsto... Umai vienas iš latvių, kurių čia buvo apie pusantros dešimties, atsistoja ant platformos ir rusiškoje kalboje piešia teip, kad žodžiai smeigiasi kiekvienam į širdj. Toliau antras ir trečias... bet šie — nelaimė — kalba nesup-

bizninių draugijų; prieš kelis mėnesius atgal buvo įsirašęs į vietinę LSS. 78 kuopą. Lai buna lengva jam ši žemelė!...

Priežastį eksplozijos pagimdė netikusiai vedama kapitalistų bernų (boss'ų) tvarka: mat čia jie yra įvedę «madą», kad jei skurdžius-darbininkas nori gauti nors tokį darbą, kad galėtų padaryti maistą sau ir šeimynai, tai turi pirmiau «bosui» paaukuoti kokią 10-20 dolerių, o tik paskui «gali» eiti į kasyklą ir pralieti sriovę kraujo, iki uždirbsi tą «auką», kurią savo dielei paaukavai.

Yra čia 2 localai «unijos», «apsaugojimui» darbininkų nuo išnaudojimo: na ir «saugoja»... Paprastai, viršinininkai išsistato sau namelius, už sąnarių pinigų ir apsisaugoja save nuo... žiemės šalčio... O biednus darbininkus siunčia į geresnę vietelę — rojų!...

Kažin kada tie skurdžiai žmoneliai susipras ir pastos patys savo «viršinininkais», bei pasiliks savo darbo vaisių suaukdotojais?

J. Ilgunas.

Brooklyn, N.Y. Mūsų miesto pažangesnės draugijos ir kuopelės surengė gana iškilmingą Pirmosios Gegužio apvaikščiojimą. Tik šv. Kazimiero Dr-tė ne tik nedalyvavo, bet da surengė extra-mitingą toj pačioj svetainėj, kur atsibuvo prakalbos, Kalė nedidžiausia, tai vietos buvo mažai; todėl prašėm, kad pereitų į kitą kambarį laikyt mitingą. Atsakyt: «Męs negalim, mums ir čion gerai». Mat neprivačkas Tautiškas Namas, tai šv. Kazimiero draugystė pasivelijo sau tenai gaspadoriaut.

Demonstracija ir prakalbos gana iškilmingai atsibuvo.

rantama kalba, ir spręsti apie juos nieko negalima. Kalba finai, siriečiai ir, ant galo, lietuviai...

Lietuvių čia apie septynios dešimtys (jeigu nedaugiau), vyrai kaip ažuolai, nuo vieno žvilgterėjimo sudrebės, rodos, baisusis kapitalas ir išnyks viskas, kas yra netikęs draugijoje. Bet jie... Jie pasiganėdina keliais. nerištais vieno žodžiais, šiaip-teip sulipinta dainute ir eilutėmis, kurios suramino tik tuos, kurie jas suprato. Dėlko-gi taip? Kur jų širdys ir darbas, prie kurio taip stropiai ir seniai rengėsi? Kur jų sąžinė? Septynių dešimčių visuomenė laukia, tuo tarpu, kaip balaną užsizibinęs viduryj dienos tesurastum vos kelis, kurių širdys ta ugnia dega. O, jie priversti buvo užčiaupt burną, nes gyvavo savymeilė ir ypatingas garbės troškimas.

Ką-gi tie, kurie priversti buvo užtylėt liaudies sopulius, turi kaltint? Ar tą, kuris leido jam tų dienų sulaukti? Ar laiką, kuris ten leido atsilankyti? Atleist!... O, Dieve, saugok!... Tai baisiausia nuodėmė, kuri toj valandoj šaukia atmonijimo. Bet čia jie apkaltys tą, kuris nusimazgojęs rankas sušuko:

— «Nekaltas esmi kraujo to teisingo žmogaus».

Ten buvė.

Kalbėtojai buvo vietiniai lietuviai ir anglas. Kalbos publikai patiko, nes visus apdovanojo gausiu rankų plojimu. Skaityta prieš publiką rezoliucija tapo vienbalsiai priimta, ir nutarta patalpinti laikraščiuos. Jąją čia ir paduodu:

REZOLIUCIJA.

Męs, lietuviai-darbininkai, apvaikščiojame Pirmą Gegužio dieną dėlei sekančių priežasčių:

Pirma Gegužio diena yra visasvietinė visų darbininkų šventė; visų tautų ir visų šalių darbininkai tą dieną skelbia pasauliui apie savo brolybę, vienijimąsi ir pripažinimą už teisingus reikalavimus darbininkų klesos, kovojančios su kapitalizmo tvarka.

Pirma Gegužio diena reiškia didelę šventę žmonijos dalies, kuri žengia pirmyn į šviesą socializmo, o ją parengia žmonija, ne jos geradariai kapitalistai, ne jos dvasiškėjie, žengianti greta kapitalistų — ne, ją rengia nuvargintos, puslėtos pačių darbininkų rankos.

Pirmą Gegužio dieną proletarijatas reikalauja sau pripažinimo didžiausių savo tiesų — tatau ir mėš prisidedame prie viso proletarijato ir draug su jais reikalaujame sau: a) 8-nių valandų darbo dienos, idant kiekvienas iš mūsų turėtų laiko pailsiui ir pasilavinimui, kuris yra reikalingai mūsų kovai su dabarties surėdymu ir atsiekimui mūsų idealo; b) mėš reikalaujame idant visi žmonės būtų lygus visur, idant nebūtų ponų ir tarnų, ponų ir vergų, išnaudojamųjų ir išnaudojančių; c) mėš reikalaujame, kad darbininkai dirbtų ant savęs ir gautų visą savo darbo vertę, ko nėra šiandiena prie kapitalistiško surėdymo: šiandiena darbas neša vaisių tik kapitalizmui, o mums suteikiama tik tų vaisių trupiniai; d) mėš reikalaujame tokio draugijos sutaisymo, kuriame nebūtų luominių skirtumų ir priešugumų, nebūtų to, ką mėš visi dirbame, o keli žmonės — kapitalistai naudojami mūsų darbo vaisiais nieko nedirbdami; mėš alkstame, o jie už mus suvalgo mūsų pagamintą maistą; mėš esame aklaiss — be mokslo, o jie lavinasi mūsų įrengtose ir užlaikomose mokyklose, jie linksmynasi ir paleistuvauja, o į mus, reikalaujančius duonos ir savo tiesų, jie šaudo ir kemša mus į kalėjimus; e) mėš reikalaujame tokio valstybės surėdymo, prie kurio žmonės patys savę valdytų, prie kurio nebūtų draudžiama tas, kas yra žmonių gyvenimui reikalingiausia, k.a.: susirinkimų, žodžio ir spaudos laisvė; mėš reikalaujame tokio surėdymo, prie kurio mūsų butas ir mūsų ypata būtų nepaliečiama; f) mėš reikalaujame tikros, pilnos, žmoniškos laisvės ir lygybės, bet kadangi nei laisvės, nei lygybės negali mums suteikti nieks, jis reikia patiems iškovoti — tai mėš besirengdami prie didžiausios pasaulyje sociališkos revoliucijos, esame pasiryžę ir dabar kovoti su kapitalizmo sistema tokiais įrankiais, kurie yra parankiausi ir su kurių pagalba galima, bent iš dalies, pasiekti mums vargingo buvio pagerinimą.

Pripažindami Pirmą Gegužės dieną už darbo šventę, mėš aukštai iškeliamo savo vėluką, ant kurio išrašyta: Tegyvuoja laisvė, lygybė, brolybė! Tegyvuoja socializmas, vedas prie sociališkos revoliucijos! Tegyvuoja viso pasaulio proletarijato susipratimas ir vienijimasis! Tegyvuoja mūsų šventė,

kaipo didžiausias protestas prieš išnaudotojus kapitalistus!

Vardan susivienijusių Draugijų sekr. *J.Šaltis.*

Port Washington, N.Y. Smėlio pabrūke 14 d. gegužio sustreikavo 100 atlionų (italų! Red.). Streikininkai laikėsi kietai. Bet mūsų kapitalistai gegužio 19 d. atvežė 100 darbininkų iš New Yorko ir pristatė prie darbo; streikininkai, zinoma, nenorėjo jų užleisti. Tuoju sulėkė apsiginklavę sargybiniai ir suėmė 50 streikininkų. Paleido tuos, kurie davė po 10 dolerių, o 25 liko kalėjime. Sudo da nebuvo. Vienas atlionas savo draugą nušovė mislydamas, kad streikierius.

P. Vainauskis.

Minersville, Pa. Surinkau aukų draugei M.Klembauskienei 7.70. Žinodama draugus ir drauges, kurie prijaudė, laisvamjam darbininkų judėjimui, pavaikšciojau po jų stubas ir sudėjo minėtą sumą. Pinigus nusiunčiau M.Klembauskienei. Aukavo daugiausia moters, parodydamos prijaudimą pasilikusiai draugei, pasilikusiai nelaimėje be mylimo draugo su mažais vaikučiais. Męs, Minersvillietės, norėtume ir kitų miestų moteris pajudint pasigailėt draugės ir pasidarbuot renkant aukas. Turėtume nepamiršt savo geresnių draugų. Draugas Klembauckas buvo gerai žinomas tiems, kurie skaito laikraščius; darbavosi žmogus kiek galėdamas dėl tamsesnių draugų; nors pats budamas darbininkas vargdienis, neliovė aukavęs įvairiems reikalams. Delto ir nesučėdijo vaikučiam, netikėdamas tokios nelaimės.

M. Mikalavičienė.

IŠ LIETUVOS. Kybartai, (Suvalkų gub. Vil kav. pav.) Balandžio 30 d. Daugėlaičių kaime tapo suimti 5 vyrai: pp. S.Radzevyčius, Jonas Radzevyčius, A;Radzevyčius, Mickūtis ir Svtotelis. Vil kaviškyje visi tapo palėisti, išskyrus p. Svtotelį, kurį kaltina, buk jisai mėtęs lapelius, šaukiančius visus darbo žmones švęsti 1 gegužės, įvest 8 val. darbo dieną ir pakelti užmokestį tiek, kad but galima nuo bado atsigtint. Paleidziant tuos 4 vyrus pavieto viršininkas pasakė, kad ir jie esą nekalti, ale kokia 10 kartų busią šaukti ant «sletstvos», o «tąjį» (supr. Svtotelį) tai męs, girdi, pamokysim, ką, girdi, jis nori carą nuo sosto nuverst ir naują tvarką įvest, tokiam tai vieta kalėjime sukirmyt. Krečiant pas Radzevyčius nieko ypatingo nerasta, vienok visas knygas ir laikraščius žandarai paėmė su savim. Ir nedyvai, kad nekaltus žmones suiminėja, ba Kybartuose be atvirosios policijos yra da 3 šnipai, su Dereškovyčium prysakyj, kurie tik ir tyko, ar kas kokį žodį nors baikaujant nepasakys. Vaziuojanti iš Amerikos Lietuvon per Eyt kunus-Kybartus, turi but atsargų, nes kaip tik tai daug keliauninkų traukiniu vaziuoja toliau Rusijon, tai visada sėda drauge ir šnipas.

J. L-kas.

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ **Atsakymas Sinkui.** Drg. P.Sinkus klausia «Kovos» N 20, kur aukos, surinktos IV rajono konferencijoj New Yorke. Tas jam mažai rupi, kaip pats sako, bet tik tas rupi, kad jis sumanė tas aukas rinkti. Tą visi žinom. Bet gaila, kad drg. P.Sinkus nežino ir negirdėjo, nors pats buvo konferencijoj 29 d. kovo Newarke, N.J., kur aš paaiškinau to priežastis ir nematau reikalo čia atkartoti. Tik priduriu, kad bereikalingai drg. P.Sinkus rupinasi. Tos aukos nesusivalkiojo, jos yra pas mane sumoje 1.65, t.y. tiek, kiek ir buvo.

Buvęs IV rajono išdininkas E.Kinderas.

DARBININKO KRONIKA.

«Straž», lenkų nepriklausomųjų katalikų laikraštis, rašo, kad Serantono lietuviai-parapijonai išlaimėjo bylą su vyskupu Hobano: aukščiausiasis Pensylvanijos teismas nusprendė, kad vyskupas turi sugrąžinti bažnyčią su visais jos turtais į parapijos nuosavybę. Tą bylą parapijonai ar pora sykių pralaimėjo, bet pagaliaus aukščiausiame teisme išlaimėjo: dabar parapija pati galės gaspadoraut, o ne vyskupo pastatytas kunigas. Nors bažnyčia buvo «užrašyta» vyskupui, bet pareikalavus parapijonų daugumai, tas užrašas trūko.

Japonijoj, dėl eksplozijos, nuskendo kariškas laivas «Matsushima», o su juo — apie 340 ypatų, tarp kurių buvo 24 oficeriai, 35 kadetai ir 130 kareiviai.

Amerikos lenkų socialistų sąjungos organas «Robotnik» neseniai tapo permaintytas į «Robotnik Polski» (Lenkas darbininkas). Permaintyta vardas dėlto, kad persikrausčius iš Brooklyno į New Yorką, pačtos valdyba neleido siuntinėti antra kles, kadangi New Yorke jau esąs vienas bulgarų laikraštis vardu «Rabotnik». Mat du laikraščiai vienu vardu negal eiti vienam mieste.

Kubaniaus general-gubernatorius (Rusijoj) išleido prisakymą, kad jeigu kas duos plėšikams pinigų, tai bus nubaustas ligi 3 tūkst. rublių, ar trijų mėnesių kalėjimu. — Rusų laikraščiai nurodo, kad tokiu būdu plėšiamieji turi išsirinkti vieną iš dviejų: bombą arba kulką į kaktą nuo plėšikų, ar 3 tūkst. rublių užmokėti gubernatoriui.

Amerikos laidotojų draugija («National Funeral Directors Association») ĩnešė reikalavimą į kongresą, kad tas uždraustų, anot jų, «nežmonišką» būdą laidoti numirėlius ant marių. Dėl savo biznio, mat, išranda, kad į vandenį laidoti esama nežmoniška.

Rusų konstitucijinių demokratų partijos organo «Rieč» išleistas milijonierius Bak atėmė sau gyvybę dėl didelio nuostolio, siekiančio ligi 4 milijonų rub. Nuostolis atsitiko, rodos, dėl dabartinio krizio.

«Golos Moskvi» patalpino korespondenciją iš Charbino apie tat, kad Chinų pietų geležinkelis, kurį Rusija pastatė, parduoda-

ma Japonijai. Liepos mėn. Rusijon atvyks Japonų atstovas baronas Holto, kuriam pavesta vesti tarybas dėlėi pirkimo. «Gol. Moskvi» mato tame, kad Rusija žada pamažu visiškai iš Chinų pasitraukti.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

«Lietuvos» redaktorius, p. Šernas, lyg ant patyčių, «sulaukęs» «30-ties metų rašliaviško darbavimosi», visai persimainė savo pažvalgose. Kaip čia seniai visados įspraudavo pasargas kai kuriems rašytojams, kad ir «grynasis» mokslas, apšvietimas prisidedas prie revoliucijos darbo, ypač tam reikalingas esąs apšvietimas. O dabar rašo visiškai priešingai, «Liet.» N 17 jis prideda ilgą pasargą prie Miko Tonio straipsnelio «Kova už laisvę Lietuvoje tebėra». Tarp kito ko sako. «Revoliucijai sudėti pinigai be aukautojų žinios ir pritarimo negali būt suvartoti palaikymui laikraščių ir partijų agitacijai. Butų tas suvadžiojimu žmonių. Jeigu teip būtų, kaip M. Tonys užtikrina, tai išpultų, kad Amerikoj lietuvių revoliucijai sudėti pinigai eina ne revoliucijai, bet socialistiškai agitacijai Lietuvoj, palaikymui darbininkiškų laikraščių. Tą reikia išaiškinti aukautojams. Tąsyk aukautojai žinos, kam pinigus aukauja Geistina todėl būtų, kad Komitetas priimantis Amerikos lietuvių pinigus, išduotų ūmu laiku atskaitą, nes kitaip gims čia toki vaidai, kokių dar iki šiol ne buvo ir kas svarbiausia, kad besipriešinanti saivališkam pinigų paskyrimui turės tiesą ne tik rūgoti, bet kaltinti užtai socialistų partiją».

Matomai, «Lietuvos» redaktorius (kurs nežinia, kaip supranta revoliuciją) nuo «šiol» pradeda tokius vaidus, kokių da «iki šiol nebuvo». Norėdama, vienok, socialistų partija galės užgesint pono Šerno vaidus jo gi paties aiškinimais, tilpusiais «Lietuvoj» per paskutinius dvejus metus. Apyskaitų reikalauja, bet nepasako, kaip tankiai jos turi būt. Ikišiol buvo po du tris sykius per metus. Reikėjo žiūrėt, kas jų norėjo, vieton dabar tvertis atgaleiviško ginklo. Pervėlu, p. Šernai!

Pakvietimas ant prenumeratos.

Artikulas VIII Konstitucijos S.V. sako: «Nė verguvė, nė priverstina tarnystė neturi egzistuoti tose Valstijose, ar kitoje vietoje nuo jų jurisdikcijos priklausiančioje, išskyrus kaip bausmę už nusidėjimą, jei kam prasikaltimas sude tiks darodytas».

Nors gyventojai S.V. giriasi mokslu, progresu ir civilizacija, vienok drįstu viešai sakyti, kad juose krikščioniškas gavalas nemato fakto, jog kunigai visų tikėjimų savo mokslu daro net iš liuosų žmonių sau ir ponams vergus. Dėlto duodu jiems vardą: **Savininkų vergų**. O per vergus laikau tuos, kurie kunigams be jokio atlyginimo pristato: kurą, šviesą, valgį, duoda veltu namus, paliuosuoja kunigų turtus nuo taksų ir visokių jų reikalavimus užganėdina.

Teisybė, kad šiandien darbininkas ar amatninkas nėra legališku vergu, ir jis gali šiek-tiek išreikalauti už savo darbą nuo darbdavio. Bet ką jam kapitalistas įdeda į vieną ranką, tai iš kitos kunigas išlupa palaikydamas jo kaktoje melagingą tikėjimą. O darbininkas negalėdamas apie tą teisy-

bę dažinoti ir suprasti, neverčiamas knutu, pats darosi vergu kunigo ir pono. Dėlto, norėdamas supažindinti darbininką su taja teisybe, papiešiau veikalą užvardydams: «**Inkvizicija**».

Atliekant tą darbą daugiau man rūpėjo apie išrodymą priežasčių buvusios ir egzistuojančios inkvizicijos, negu apie smulkmeningą aprašymą kruvinių darbų inkvizitorių. Tame veikale tilps sekantieji skyriai:

- I. Tikėjimas į Jėzų ir Šetoną negali apsieiti be inkvizicijos [jos ir žudymo žmonių.
- II. Suskilimas krikščioniško mokslo iš priežasties cariškos [ir kunigiškos inkvizicijos.
- III. Bepatystė kunigų slaptas įnagys romiškos inkvizicijos.
- IV. Mano prietikiai su bepačiais ir patėmijimais.
- V. Ausinė išpažintis, antras įnagys inkvizicijos.
- VI. Kaip Romos popai įgavo neaprubėžiuotą valdžią.
- VII. Kokiais darbais popai platino dorą.
- VIII. Apie Magus.
- IX. Apie Raganas ir jų žudymą.
- X. Apie eretikystę.
- XI. Apie svietišką mokslą.
- XII. Apie įrednę bažnytinės inkvizicijos ir jos šventenybę.
- XIII. Žavinimas Valdensų.
- XIV. Išskerdimas. Albigenų.
- XV. Husso ir Heronimo iš Pragos sudeginimas ir karė [popų su Hussitais.
- XVI. Hugenotų karės su popais.
- XVII. Protestoniška inkvizicija.
- XVIII. Keli žodžiai į darbininkus ir dėlko kunigai neap[kenčia socializmo.

O idant tą veikalą akyvesniu ir naudingesniu padaryti, noriu dar papuošti ir paveikslais inkvizicijos (apie 80). Bet, kaip visi tautiečiai Amerikoje žino, aš seniai nebepriguliu prie tų kunigų, kuriems vergai patys bruka pinigus, ir negaliu paliepti tų paveikslų padaryti neužmokėjęs iš kalno. Dėlto šiuomi meldžiu visų tų, kuriems rupi apšvietimas, idant teiktųsi su prenumerata, ar aukomis, prigelbėti man išleisti tą knygą.

Pradėjęs 78 metus gyvavimo, ir gerai privargęs, nešijaučiu galėsiąs važinėti iš kolonijos į koloniją lietuvių ir ašabiškai rinkti prenumeratą. Dėlto meldžiu kiekvieno prielankio mano darbams draugo, idant rinktų prenumeratą, o surinktus pinigus su vardais prenumeratorių ir savo aiškiu adresu siųsti man ant šio adriso:

Rev. V. Dembskis, 1419 N. Main ave. Scranton, Pa.

Ko vienas negali padaryti, tai šimtas atlieka nors ir sunkiausį darbą be didelio vargo. Poniai Teleišienei, iš Scrantono, už prenumeratą, ir p. Ant. Bagdonui iš Ladismyth, B.C. už auką (\$ 5.00) ištariu širdingą ačiū. Prekę prenumeratos \$ 1.00 už ekzemplierį. O kas norėtų gauti apdarytą, tai 50c. daugiau.

Su guodone Kun. V. Dembskis.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbingas «Kovos» Redaktoriau!

Ne vieną kartą man teko girdėti šnekant socialistus, kad socialistai, jei mato sau kokią ypatingą naudą, tai gali ir kitoms politiškoms [ne socialistiškoms] partijoms patarnauti. Ta šneka da nieko, bet man teko pačiam matyti ir girdėti, kaip tuli socialistai keikia kapitalistus, o per rinkimus patys nešioja ir dalina žmonėms republikonų ir demokratų partijos tikietus (ballot), o tas man išrodo labai keistai, juk socialistų programos ir konstitucija sako, kad socialistai negali prigulėti ir agituoti už jokias kitas partijas, kaip tik už savo. Bet norėdamas išgirsti sumanesnių draugų nuomonę apie tai meldžiu man duoti atsakymą per «Kovą» arba pavesti visų draugų išrišimui šiuos du klausimu:

- 1) Ar gali socialistas nešioti ir dalinėti per rinkimus republikonų ar demokratų tikietus?
- 2) Jei negali, tai ką su tokiais draugais padaryti, jei jie priguli prie kuopų ir Sąjungos; ar jie gali būti draugais, ar ne?

Su sociališkais linkėjimais J. K u n a s.

Ant pirmo klausimo tiesus atsakymas: negali; ant antro — teipgi nuoseklus atsakymas: turi pasitraukti iš mūsų draugų tarpo, kaip ne draugas. Apie tai bus plačiau parašyta. Red.

~~~~~
Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiu patalpinti Jūsų laikraščio skiltyse šį mano pranešimą.

Jau bus pusė metų, kaip draugai Eastoniečiai suaukavę 10 (dešimt) rublių pasiuntė man į Lietuvą, bet aš tuo laiku, atkakliai persekiojamas caro budelių, priverstas buvau pasitraukti užsienin. To dėlei tie pinigai ikišiol tebebuvo Lietuvoje ir tik šiomis dienomis aš gavau juos, už ką ir išreiškiu draugams Eastoniečiams širdingą «ačiū».

Su pagarba Vl. Ž i u r y s.

Kopenhagen, 10. IV. 08.

Nuo administracijos.

LSS. kuopų finansų sekretoriai, siųsdami mėnesinės. višada malonėkite pažymėti ant blankų vardus ir adrisus suspenduotų ir išbrauktų narių.

Padėkavonė.

«Laisvės» Kliubui, Philadelphia, Pa. ištariame ačiū už pavėlimą atlaikyti paskutinį IV-tojo LSS. Susivažiavimo posėdį klinubo salėj.

Susivaž. sureng. Komitetas.

KRASOS DEŽUTE.

34-ai kuopai, Waterbury. — Jūsų nutarimą dėlei 1-os kuopos atsišaukimų pasiunčiu Lit. Komitetui. Kaip jis nuspręs — praešiu per krasos dėžutę.

J. Ilgūni. Tiesa, kad užvilktą ir tai... tyčia. Mat rinkimų vaizdelis, nors visados jis turi savo vertę, bet kur kas turės didesnę vertę, jei patilps prieš pat rinkimus. Tada jis turės ne tik beletristišką, bet ir agitatyvišką vertę. Rodos, kad draugas sutiks da palaikyt mėnesi, kitą.

«Koval» atsiųsti rankraščiai.

Iš Europos:

P. Kovo — «Moterų Klausimas» (III. Buržuazijos moterų judėjimas); Vavo — «Apie laikraščius»; Smūtkelio — «Draugams tolymiems» (eilės); Skruzdės korespondencija iš Peterb.; Vagabundos — «Kauno kankintojai»; Z. A. — «Eserai ir lietuviai eserai»; R. B. — «Kas girdėt Lietuvoje» (eilės).

Iš Amerikos:

S. Strazdo — «Kapai» (eilės), «Kalinys» (eilės), «Despotams» (eil.), «Kapitalizmo auka»; J. M. Kudlauskas — «Laisvamųjų Marselietė» (eilės); K. Šeštoko — «Varžytinės klesų ir jų partijų»; P. Puskunigio — «Skleiskim apšvietą»; Naruševičiaus — «Amerikos laisvė» (eil.); Rčk. — «Ankstis mėš sukilom» (eilės). Iš «Tėvynės» red. — S. Plaktuko eilės; S. Staniulio — «Išblaškyta minia».

Biblijografija.

Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai. Parašė S. V. Išleido Lietuvių Socialistų Sąjunga Amerikoje. Spauda «Kovos», Philadelphia, Pa. 1908 m. 30 pusl. Kaina 10c.

Kirpikai arba Avelių piemenėliai. Eilėmis parašė Liepukas. Išleido Žirklių Brolija per Dilgėles. Philadelphia, Pa. 1908 m. 16 pusl. Kaina 5c.

Koks turi būti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų parašytų Dr. J. Šliupo. Išleido «Lietuva», Chicago, Ill. 1908 m. 91 pusl. Kaina 25c.

Žvaigždės kalendorius 1908 metams. «Žvaigždės» spaustuvėje Shenandoah, Pa. 1908 m. 72 pusl.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Išleido «Lietuva». Chicago, Ill. 1908 m. 47 pusl. Kaina 15c.

Angliškos kalbos vadovėlis. Sutaisė J. Laukis. Išleido «Lietuva», Chicago, Ill., 1908 m. 90 pusl. Kaina 25c.

Revoliucijos dainos, surankiotos iš visur ir perspaudintos. Išleido «Lietuva». Chicago, Ill. 1908 m. 30 pusl. Kaina 15c.

APYSKAITOS.

L.S.S. finansu apyskaitos.

TRIJŲ SAVAIČIŲ.

Iplaukimai:

Mėnesinių: 6 kuopa 17.40; 28 — 17.05; 60 — 13.60; 87 — 10.70;

29 — 9.60; 19 — 8.00; 15 — 7.20; 83 — 6.50; 34 — 6.20; 88 — 4.40; 32 — 4.40; 50 — 4.40; 26 — 4.10; 52 — 3.40; 3 — 3.25; 84 — 2.80; 18 — 2.80; 73 — 2.60; 42 — 2.40; 40 — 2.20; 31 — 2.20; 9 — 2.20; 69 — 1.95; 71 — 1.80; 49 — 1.80; 67 — 1.80; 79 — 1.60; 12 — 1.60; 64 — 1.40; 58 — 1.20; 1 — 1.20; 70 — 1.20; 35 — 1.20; 38 — 1.00; 24 — 60c.; 4 — 7.40 *Pavieniai*: J.Zemkus, A.Jasiulis, J.Burokas — po 1.00. Viso 166.15

Prenumeratos: S.Bytautas 2.06; J.Jakobka, F.Sirus, A.Girkšienė — po 2.00. A.Daniunas, V.Petrauckas, J.Marcinkevičius, K.Dervin, K.Seredzis, P.Kazakevičius, P.Mikolainis, K.Šukys — po 1.00. Viso 16.06

Apgarsinimų: 10.00

Pav. «Kovos» NN: V.Kvederas 3.45, A.Romanovsky 3.37, J.Šukys 3.05. Viso 9.87

Pašalinių darbų: 47.54

Už raštus: 27.82

Viso 277.44

Buvo 11.13

Viso 288.57

Įsleidimai:

Red. reikalai: už laikraščius 44

Tekn. «Kovos» dalis: išsiuntinėjimas 8.05; ekspresas 6.00; krasos ženklelių 7.50; kras. kortelių 1.00; važinėjimai 45c. spauda 32.40; popiera 32.40; gesas 1.50; statymas (už dvi savaiti) 48.00; alga redaktoriui už antrąją pusę kovo ir už pirmąją pusę balandžio 60.00. Viso 197.30

Rakandai ir raidės: raidžių 70c.; elektr. skambutis 1.24; spaudynė 25c. Viso 2.19

Įsleid. LSS. sekret.: alga už balandžio mėnesį 50.00; išsiuntinėjimas raštų 3.12; kras. korr. 50c.; popiera rašt. 80c.; važinėjimai 72c.; K.Račkauckui, nariui peržiūrėjimo knygų komisijos 7.00. Viso 62.14

Statymas pašalinių darbų už dvi savaiti 22.00
Viso 284.07
Įėjo 288.57
Išėjo 284.07
Lieka 4.50

„Kovos“ Fondas:

I IV Susivaižavimą: S.Senkus 2.00; J.Pruselaitis, J.Varnaitis, K.Krakauckas, K.Šeštokas — po 1.00. Viso 6.00

Buvo 19.68

Viso 25.68

Įsleid.: Alga administratoriui už pirmąją pusę balandžio mėn. 25.00
Tą atėmus lieka .68

Literatūros Fondas.

I IV. Sus.: K.Vaivoda 2.00; J.Sabas 1.00. Viso 3.00

Homestead, Pa.: Bevardis 2.50. J.Oliškevičius, P.Lenkaitienė — po 1.00. A.Šerkštis, J.Širvinskas, J.Virbickas, J.Norokas, J.Cebatorius, A.Daunis, J.Baltušis, A.Bickus, A.Lenkaitis, L.Verbliugevičius, K.Kašeta, P.Miselis, K.Pečukaitis, V.Račkauckas — po 50c. P.Mikolainis, J.Širvinskas, K.Savickas, Z.Juknevičius, A.Navardauckas, S.Brizgis, J.Šmurkštis, J.Galius, Z.Matulaitis, J.Giedris, B.Gražauskas, U.Lenkaitienė, A.Zupas, P.Virbickiūtė, J.Norakas, J.Cerkevičius — po 25c. Smulkių 2.50. Viso (atimant 6.50 rev. ir 5.00 lėšų) 6.50

Viso 9.50

Buvo 5.17

Viso 14.67

Paskolė.

P.Berūkštis, So. Bethlehem, Pa. 50.00

Buvo 194.85

Viso 244.85

Įsleidimai: K.Račkauckui pagal IV Susiv. nutarimą avanso už vertimą «Moters ir Soc.» 30.00; išleidimas Sąjungos raštų 69.06. Viso 99.06

Tą atėmus lieka 145.79

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

APGARSINIMAI.

LSS. V Rajono kuopoms.

VI konferencija atsibus 31 gegužio 12 val. prieš pietus P.C. Troy svetainėje, Parker St. Girardville, Pa. Kuopos malonės prisiųsti savo delegatus ir paduoti kuo-naudingiausius Sąjungai įnešimus. Org. J.Ramanauckas

LSS. IV-to rajono kuopoms, N.Y. N.J. valstijū.

11, 19, 36, 52, 59, 65 ir 83 kuopos malonės išrinkti delegatus į sekančią konferenciją, kuri atsibus 30 gegužio, 461 Henderson Str., Jersey City, N.J.; prasidės 10 val. iš ryto. Kuopos, kurios negalėtų prisiųsti delegatų, teiks raštus savo įnešimus prisiųsti.

Sekret. A.Purvis.

Atyda prakalbų rengėjams!

Drg. Antonov ir vėl pasiryžo važinėti su prakalboms, lekcijoms ir referatais. Kreiptis prie jo šiuo adresu: A.Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Paroda ir Balias.

«Lietuvių Darbininkų Broliškos Pašelpos» draugystė, LSS. ir LSA. kuopos Courtney, Pa. nutarė laikyti 30 d. gegužio (subatoj) didelę parodą arba apvaikšėjimą. Paroda prasidės 10 val. iš ryto Monongahela City miestelyje ir Courtney, Pa. Balias atsibus D.Lekavičiaus salėje. Įžanga porai \$1.00. Nesuaušiams 25c. Laikė balaus gėrimai už dyką.

Komitetas.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieskome Konradą D'eisteteną, gyvenusį ketelį mėnesių atgal Pittsburg, Pa. Bartlingo saliuone. Kas apie jį žino malonės pranešti šiuo adresu:

Antanas ir Celina Gavenskiai,
Pilviškiai, Suvalkų gub.

Russia-Lithuania. [25

Vienas draugas iš Rygos, Jonas D., pajiesko Jono Česnos iš Suvalkų gub., dabar esančio Amerikoj. Susižinoti galima per S.Šipavičių, LSS. 6-os kp. narį, 2134 Forbes St. Pittsburg, Pa.

LSS. kuopų viršininkų adresai.

1-ma kp. Philadelphia, Pa. Sekr. A.Bernotas, 228 Gerritt st
2-ra kp. Scranton, Pa. Org. F.Živatkauckas 309 Charles st.
3-čia kp. Cleveland, O. Org. I.Lapinskas, 1931 Lakeside av
4-ta kp. Chicago, Ill. Sekr. B.Radzevičius, 843 32nd pl
5-ta k. New Britain, Ct. Sekr. K.Senkus, 201 Washington st
6-ta k. Pittsburg, Pa. Sekr. F.Bagočius 184 Ohio st.
Mc Kees Rocks, Pa.
7-ta k. Rochester, N.Y. Sekr. K.VAIVODA, 43 Spring st.
Brockport, N.Y.
8-ta kp. Donora, Pa., Sekr. J.Savickas, Bx 681
9-ta k. Wilkes Barre, Pa. Sekr. A.Valinčius, 487 New Grant
10-ta kp. Mt Carmel, Pa. Sekr. O.Skučiūtė, 219 E 6th st
11-ta k. Newark, N.J. Sekr. A.Žolynas, 201 Jefferson st
12 kp. Oglesby, Ill. Sekr. J.Palekevičius, Bx 129
13 kp. Phila-Frankford, Pa. Sekr. J.Bagdonas, 4753 Stiles st
14-ta k. Baltimore, Md. Org. J.Bulota, 229 So. Greene st
15-ta k. Minersville, Pa. Sekr. V.Lietuvninkaitis, Bx 596
16-ta k. Meriden, Conn. Sekr. V.Jokimas, 71 Pine st
17-ta Brockton, Mass. Sekr. J.Paltanavyčius 80 Vine st
18 kp. Collinsville, Ill. Sekr. S.A.Stankus, Bx 682
19-ta k. Brooklyn, N.Y. Sekr. A.Unguraitis, 73 Grand st
20 kp. Chicago, Ill. Sekr. J.Vasillauskas, 2418 Kensington av
21-ma k. Herrin, Ill. Sekr. J.Mizeris, Bx 257
22-ra k. Chicago, Ill. Org. K.Janušauckas, 163 W. 23rd st.
23-čia k. Spring Valley, Ill. Org. A.Krajauckas, Bx 484
24 kp. Plymouth, Pa. Sekr. V.Alyta, 206 Gould st
25 kp. Naugatuck & Union City, Conn.
Sokr. S.Beržas, Bx 72, Union City, Conn
26-ta k. Westville, Ill. Sekr. J.Klikunas, Bx 453
27 k. New Haven, Conn. Sekr. T.Lenkevičius, 621 East st
28-ta k. Shenandoah, Pa. Org. J.Rudaminas 286 N west st
29-tak. Springfield, Ill. Sekr. V.Burba, 313 N 15-th st.

30-ta k. Yonkers, N.Y. Sekr. J.Vosylius 67 Jefferson st
 31-a k. So Bethlehem, Pa. Sekr. P.Berukštis 421 Rennig al
 32 kp. Pittston, Pa., Sekr. P.Slekaltis, 15 Stark st
 33 kp. Binghamton, N.Y. Sekr. M.Kirkilas 32 Glenwood av
 34-ta k. Waterbury, Conn. Sekr. P.Pricevyčiūtė 7 James st
 Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M.Bridickas Bx 17
 Bayonne, N.J. 36 kp. Org. Januškevychius, 75 E 22nd st
 Chicago, Ill. 37 kp. Sekr. S.Strazdas, 58 Canalport av
 Bristol, Conn. 38 kp. Sekr. J.Žvingila, 21 Valley st.
 Los Angeles, Cal. 39 kp. Sekr. ?
 40-a k. Worcester, Mass. Sekr. V.Narijauckas, 15 Millbury at
 Bridgeport, Conn. 41-a k. Org. J.Burokas, 212 Main st
 Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. V.Stankus, 534 Ferry st
 Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A.Dumbris
 231 Spring st., Aurora, Ill.
 44-ta k. St Louis, Mo. Sekr. M.Rasimas 919 Cross av
 Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. J.K.Gilius, 62 Jackson st
 Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sekr. J.Overaitis 314 E Center st
 47 kp. New Philadelphia, Pa
 Sekr. A.Banišaukas, Silver Creek, Pa Sch. Co
 Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J.Kaminskas, 2 w. Dewitt st.
 Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S.STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
 50 k. Mc Kees Rocks, Pa. Sekr. K.Češunas 109 Bell ay
 Grand Rapids, Mich. 51 k. Sekr. J.Bielkis, 344 Quory st
 New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. A.Purvis, 544 W 49 st
 St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A.Žukauckas Bx 281
 Courtney, Pa. 54-a k. Sekr. T.Treinvyčius, bx 47, Bunola, Pa
 Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J.Skrudulis, 1515 Sheffield st
 Youngstown, O. 56-ta k. Sekr. K.Kazlauskas
 Struthers, Ohio
 Wilmerding, Pa. 57-a k. Sekr. B.Kondratavičius 121 Lilack al
 58 kp. Kenosha, Wis. Sekr. K.Blaževyčius, 274 N Chicago st
 Jersey City, N.J. 59-ta kuopa
 Sek. P.Vasilius 316 Jefferson st. Hoboken, N.J.
 So. Boston, Mass. 60-a k. Sekr. J.Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
 W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S.Danilavyčius, 17 Morris st
 Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. B a r a v y k a s, Bx 96.
 Johnston City, Ill. 63 kp. Sekr. A.Bajonas Bx 211
 Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F.Juškevychius, 251 Canal st
 Paterson, N.J. 65 k. Sekr. J.Zdanis 24 Wait st
 Wilmington, Del. 66 k. Sekr. M.Dovidaitis 401 1/2 Lombard st
 Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J.Kuvis 9 Talford st
 Chester, Pa. 68 k. Sekr. J.Aukštakalnis 226 w Front st.
 69 kp. Shaft, Pa. Sekr. A. Jablonskas Bx 71
 70-ta Gilberton, Pa. kuopa Sekr. C.Rice, Box 3.
 71 k. Cambridgeport, Mass. Sekr. K.Armonas 6 Burleigh st
 72 k. San Francisco, Cal. Sekr. A.Dumbris 923 Buchanan st
 W.Frankfort, Ill. 73 k. Sekr. S.Salčius Bx 171
 Livingston, Ill. 74 k. Sekr. P.K.Pačesa Bx 142
 Rockford, Ill. 75 k. Sekr. P.Kazakevičius 423 S 2nd st
 Seatonville, Ill. 76 k. Sekr. M.Kairis Bx 78
 Benld, Ill. 77 kp. Sekr. J. Matulaitis Bx 236
 Exeter Boro, Pa. 78 k. Sekr. J.Kedenis 1180 Wyoming av
 Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. P.Švedas bx 45
 Hazleton, Pa. 80 kp. Sekr. P.Butkevičius 537 E Broad st
 81 kp. Chicago, Ill. Sekr. K.Kairis, 631 Ashland av
 82 kp. Niagara Falls, N.Y. Sekr. J.Kudlauskas, 242 11th st
 83 kp. Brooklyn, N.Y. Sekr. J.Semenas, 53 Hudson av
 84 kp. Montreal, Canada Sekr. F.Breskus, 31 Manufacturers
 85 k. Hyde Park, Mass. Sekr. L.Zavistanavič 216 Hydepark
 87 kp. E.St. Louis, Ill. Sekr. K.Baranauskas 452 Collinsville
 88 kp. Homestead, Pa. Sekr. A.Smith,
 Bx 184 Munhall Pa.
 89 kp. Gardner, Mass. Org. J.Ivonaitis 5 Baker st

**Dovana «Kovos»
 Skaitytojams.**

Dvi puikios knygelės:
 1) «Svajus» Tragedija-Poëma, 135 p.
 2) «Gyvybė» (kantata) ir kitos poëmos, 41 pusl.
 Abi knygetes parašė eilėmis **J o n a s V i s k o š k a.**
 Kas užsirašys «Kovą» visiems metams ir prisiųs \$ 2.00, gaus dovanai abi knygetes «Svajus» ir «Gyvybė».
 Kas užsirašys «Kovą» pusei metu ir prisiųs \$ 1.00, gaus vieną knygelę «Svajus». — Knygelės bus pasiųstos tuojau, kaip gausime pinigų.
 Skubinkitės ir naudokitės gera proga.

«Bedarbių klausimas».

Toks vardas «Dilgėlių» Bendrijos išleisto paveikslas, perstatančio šiandieninę bedarbę ir kaip ji gali būt išrisama. Paveikslas, gana didelis (8 x 11 colių), ant gražios, glencevotos nesulūžtamos popieros, kaštuoja su prisiuntimu 15 centų. 10 ekzemplierių — 80c.; 2 ekz. ir daugiau — už pusę kainos (po 7 1/2 cento). Užsisakant mažiau kaip už dolerį, pinigų galima siųsti pačtos markėmis. Adrisuoti reikia šiaip: «DILGĖLĖS», 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

«Dilgėlės» ir ju dovanos.

„Dilgėlės“ tai juokų, humoro ir satyros laikraštis, išeinantis akyj kas mėnuo, su juokingais paveikslais. „Dilgėlės“ jau eina trečius metus, o kadangi neperbrangios (kaštuoja tik viena dol. metams, o pusei metų 50c.), tai labai patinas ypač Amerikoje. Kadangi vienok darbai da eina blogai, tai „Dilgėlių“ Redakcija naujiems skaitytojams da labiau papigina, o tai tokiu būdu. Kas užsirašys visiems metams „Dilgėles“, tai už tą patį dolerį gaus dovanų — tris storokas knygetes, — negirdėtos satyros su paveikslais. Knygų vardai: „Kirpikai“ (eilės ir dainos) parašyta L i e p u k o (to paties, ką parašė „Davatų gadzinkas“ ir „Peklos Kantičkas“), „Vienas respublikos karalių“ ir „Amerikiečių cirkas“ [arba sorkės]. Kas užsirašys pusei metų [už 50c.] gaus dvi mažesnes knygetes. Užsiųst reiklia i k i s e k m i n i ų; vėliaus nebus dovanų.
 Pinigų ir laiškų reikia siųst šiuo adrisu:
 «Dilgėlės», 1815 Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Lietuvių Draugystė Amerikoje
„Laisve“
 uždėta Pittsburg, Pa. 24 d. vas. 1907 m. Mokestis 50c. mėnesiui, pašalpa \$7.00 į savaitę. Visi draugai iš Amerikos yra kviečiami prisidėti pavieniais arba tvert «Laisvės» kuopas. Drauge kviečiame visas gyvuojančias draugystes prisidėti prie mūsų ir tuomi sutvert Sąjungą Lietuviškų Pašalpiinių Draugysčių. Norintieji matyt Konstituciją, atsiliepkit pridėdami 25c. krasos ženkleliais, pas dr-stės sekretorių F. J. Bagočius, Box 1399 Pittsburg, Pa. (30)

S.J.Rodavyčius.

Agentura laivakorčių ant visų geriausiųjų linijų. Siuntimas pinigų į visas šalis svieto. Didelė knygų krautuvė. Agentura geriausių lietuviškų laikraščių. Spauda knygų, konstitucijų, apgarsinimų ir tt. Kreipkitės su visokiais reikalais prie manęs, o patarnausiu kuogeriausiai.
 452 Collinsville av. E.St. Louis, Ill. [2

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25
 VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
 NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c
 Pinigus siųskite per Mony Order arba pačto markėmis ant šio adriso:

P.Mikolainis
 P.O. Bx 62 NEW YORK City

Dykai, Dykai!

Auksinis laikrodėlis su lenciugėliu gvarantuotas ant 20 metų vertas \$ 20.00. Tas bus duota dykai dėl apgarsinimo mūsų tabako. Gali lengvai parduoti už \$ 6.00 vertės mūsų tabako tarp savo pažįstamų ir gausi šitą puikų laikrodėlį dykai.
 European Tobacco Co.
 Dept. 75 33 Leonard st.
 New York, N.Y. (22)

Chicagoje ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipgi turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.
Peter M. Kaitis
 221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Puikus laikrodėlis už \$3.75.
 Pirmiaus siuntimo pinigų iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mums su savo adrisu, mes prisiųsime per ekspresą C.O.D. ant pažįstamo laikrodėli ir lenciugėli gvarantuotai paauskuotą.
M. C. FARBER,
 Dept 104-225 Dearb-
 [28] orn St., Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
 Bell Phone Lombard 2506 A.
 VISEIEMS ŽINOMAS
Dr. Philip Rovno,
 423 Pine St. Philadelphia.
 PRIIMAMOSIOS VALANDOS:
 Iki 10 išryto
 Nuo 2 iki 8 po pietų
 Nuo 6 iki 8 vakare
 Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo čystytojas	1.00
Reumatizmo giduolė	1.00
Širdies sudrutinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims reguliatorius	1.00
Plaučių ir inkstų giduolė	75c
St. Gothardo allejaus	
Mostis nuo nležų ir odos	50c
Mediciniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gydnolių.
E.W.Gilas SE, Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeratori visais **„KOVA”** The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

dalis svieto: metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00

Apgarsinimų prekė: One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; Six months \$ 1.00.
per metus 10.00

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adresuokite: Advertisement rates on application.

„KOVA”, S.E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	K. Liutkus, 109 Grand st., Brooklyn, N.Y.
II-ro Rajono	A. Bernotas, 228 Gerritt st., Philad'a, Pa.
III-čio " "	F.J. Bagočius, Bx 1399, Pittsburg, Pa.
IV-to " "	Miss M. M. Rice, Gen. Del., New York, N.Y.
Mass. Valst. Rajono	A.J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	A. Antonov, Bx 538, Minersville, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
S. Stankevychius, 60 Wells st., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, S.E. Cor. 12-th & Ritner st., Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmasdis J. S. Sukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371, Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Shirvydas, 120-121 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasdis, J. S. Sukys, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. Pruselaitys, 17 James st., Waterbury, Conn.
Izdininkas, J. O. Shirvydas, 120-121 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-iždininkas:

P. Dubickas, 1518 E. Moyamensing Ave. Philad'a, Pa.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. knopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas „Kovos“ fondui ir Literatūros fondui ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavimų, paduokit skundą Išpildomamjam Komiteiui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatūrais reikalais, kreiptis prie archivariaus J. O. Shirvydo

Užsirašydami laikraštį „Kovą“ siųsdami prenumeratą už „Kovą“ ir su visais kitais reikalais lytiniais „Kovą“, rašykite tiesiog „Kovos“ adrisai.

Sekr. P. Dubickas.

TABAKO NAUDOTOJAMS

Kiekvienas, kuris apsilms parduoti mūsų tabaką savo pažįstamiems už \$ 6.00 verties, gaus šitą dailų laikrodėlį dykai. Gwarantuotas ant 20 metų, dubeltavi dailus lukštai, užsakomas ir nustatomas ausuke. Reguliariška laikrodžio prekė \$ 23.00.

Mēs reikalaujame parduotų kiekviename mieste, kurie garsintų mūsų pipkes, cigaretes ir tabaką. Šitą tabaką vartoja Europos viešpatystėse k.t.: Austrijoje, Bosnijoje, Gercogovinoje, Turkijoje ir Rusijoje. Šitą tabaką visi pamylėjo už tai, kad nedegina liežuvių ir nedžiovina gerklės. Mēs esame aplaikę daugelį padėkavonių už puikų tabaką ir dovanas nuo tų, kurie yra patyrę mūsų tavorą. Prašykite per laišką pilno paaiškinimo, arba tiesiog pareikalaukite, o mēs jums pasiūsim ekspresu be pinigų visokio gatunko, vertės \$ 6. Jeigu patiks, jūs turite savo laiške paminėti, kad parduosite tarpe savo draugų. Kartu su tabaka prisiūsim dovanai laikrodėlį. Reikalaudami tabako prisiūskite kartu 50c. etempoms, o likusius 5.50 apmokėsite ekspresu; arba, jeigu atsiūsite pilnai \$ 6 iš viršaus, mēs pridėsim auks. lenciuogelį vertės 2.50. Jeigu tavoras nepatiktų, pinigus mēs sugrąžiname. Šita dovana tik ant trumpo laiko, todėl patariame neatidėlioti. Rašykite:

European Tobacco Co.

33 Leonard str. Dept. 76.

New York, N.Y. [7

„Raistas” „The JUNGLE”

versta iš angliško originalo į lietuvišką kalbą.

Dabar parsiduoda ta knyga

tik už 1 DOLERĮ.

Reikalaujant reikia adresuoti išleistojaus vardu taip:

J. NAUJOKAS

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

Visu atydai.

„KOVOS” spaustuvė yra spauzdinama visoki stambesni darbai, kaip tai knygos, konstitucijos, blankos ir tt. ir tt. Darbas yra atliekamas gerai, greitai ir už visiemis prieinamą prekę.

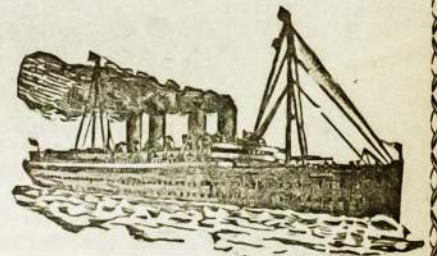
Kurie tik turite kokį-nors spauzdinimo darbą, tuojaus kreipkitės į „K-s” spaustuvę ir busite užganėdinti.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmains pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pirkit Farmas! Farmas!

Didžiausia Lietuviška Kolonija Amerikoje, pavadinta Nauja Lietuva, kur jau apsigyvenę apie 40 lietuviškų familijų. Kviečiame jus, broilai, aplėskite miestus ir atėkite pas mus gyventi ant farmų, o nematysite blogų laikų. Pas mus yra keli tukstančiai akrų geros žemės. Žemė yra: juodžemis, molis ir žvyras. Parsiduoda po kiek akrų kas nori, išmokėjimui per 10 metų. Iš augšto užmokėti mažai tereikia. Netoli 3 geležinkeliai ir portinis miestas Manestee, Mich. Prekė žemės po \$ 10 akras. Pasiskubinkite pirkti, kad svetimtaučiai neišpirktų. Kas norite daugiau žinių, rašykite, arba, geriausia, atvažiuokite stačiai pas mus, o mēs aprodysime visus laukus dykai. Adrisas:

Antanas Kiedis,
Peacock, Lake County, Michigan.